75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

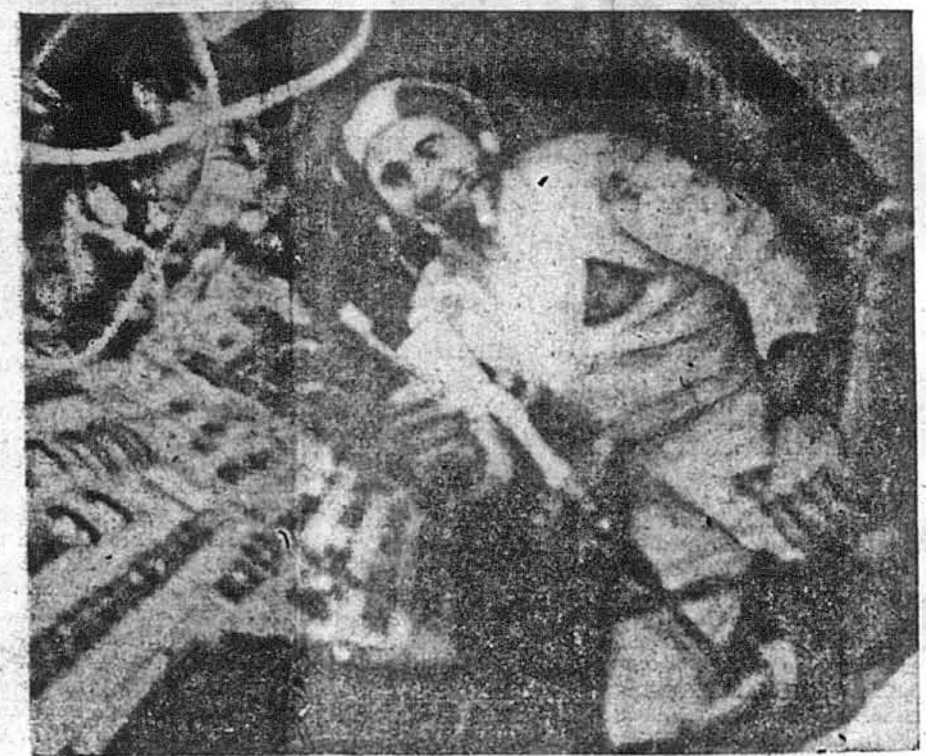
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: BArcly 74125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 240. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 27-го СІЧНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 27, 1968 No. 240. VOL. LXXV.

ВІДБУВШИ ДЕСЯТЬ ЛЕТІВ НАВКОЛО МІСЯЦЯ, АПОЛЛО 8 ВЕРТАЄТЬСЯ НА ЗЕМЛЮ. — ПОВІДОМЛЯЮЧИ СВІТ ПРО СВІЙ УСПІХ, АСТРОНАВТИ ПРОЧИТАЛИ БІБЛІЙНЕ ПЕРЕДАННЯ ПРО СОТВОРЕННЯ СВІТУ

Гюстон, Тексас. — Астронавти з залоги американського космічного корабля Аполло-8 були першими в історії світу людьми, що відбули подорож в орбіті земного супутника Місяця. У вівторок 24 грудня і в середу 25 грудня, на Святий Вечір і в перший день Різдва Христового в західньому світі вони облетіли десять разів Місяць на відстані яких сімдесят миль від його поверхні, і після того, запаливши спеціяльну ракету, спрямували лет свого корабля в напрямі до Землі. Після виконання своєї місії, вони започаткували в середу 25 грудня о год. 1.10 ранку свою 57-годинну поворотну подорож, закінчення якої встановлено на п'ятницю 27 грудня, коли вони „приземляться" на Тихому океані. Під час своїх летів навколо Місяця астронавти полк. Френк Борман, капітан Джеймс А. Ловелл і майор Вілям Андерс мали змогу обсервувати докладно поверхню Місяця з усіх боків, включно з її кратерами, долинами й горами, фотографувати їх й описувати все бачене в своїх телевізійних передачах на Землю. Зараз після першого облїту Місяця, вилетівши з-поза його зворотної сторони, астронавти передали тріюмфальне повідомлення до своєї головної контрольної станції в Гюстон, що їм повелося виконати доручене завдання і після того ранком Різдва Христового передали на Землю свої різдвяні вітання й послання. Під час телевізійної передачі командант залоги полк. Борман почав читати з Біблії із „Книги Буття" рядки про створення світу: „На початку Господь сотворив Небо і Землю . . . І світло назвав днем і темряву назвав ніччю". Закінчуючи своє читання словами Біблії: „І назвав Господь сушу Землею і зборища назвав моряки...", астронавти передали усім людям на добрій Землі щонайкращі побажання Різдва Христового. Під час пообідньої телевізійної передачі на Землю, вже в поворотній дорозі до Землі, астронавти інформували глядачів на Землі і показували їм, як вони перебувають свій час в космічному кораблі, що їдять, як виконують свої роботи. Відбувалася ця передача, почавши від год. 4.15 по полудні, в час як Аполло 8 находився на відстані 191 750 миль від Землі і летів із скорістю 2 939 миль на годину. В міру того, як Аполло 8 буде зближатися до Землі, його скорість мала збільшуватися і з моментом його влету в земну атмосферу виносила 24 700 миль на годину. Свій „вільний час" в поворотній дорозі астронавти використовували на обсервування зір, відбування „домашніх робіт" і корегування шляху їхнього лету. Приземлення Аполло-8 було визначене на годину 10.51 в п'ятницю 27 грудня в одній з дуже ізьольованих областей Тихого океану. Керівники лету передбачали, що це приземлення буде здійснене точно у визначеному місці, яких десять миль від корабля, який чекатиме на прибуття Аполло-8 на Землю.

Один із членів залоги Аполло 8 астронавт Вілліям Андерс під час телевізійної передачі з цього космічного корабля на Землю.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 26 грудня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН І ЙОГО РОДИНА ПРОВЕЛИ РІЗДВЯНІ СВЯТА у Вашингтоні в колі своїх найближчих — рідних і знайомих. З огляду на дошкульний холод і стан свого здоров'я після інфлюенци Президент не зміг взяти участи в різдвяних Богослужбах. Можливо, що на кінець тижня Президент виїде на свою фарму в Тексасі, щоб провести там решту святкових днів.

НАУКОВЦІ З АСТРОНОМІЧНОГО ДОСЛІДНОГО ЦЕНТРУ в Північно-Західному Університеті в Івенстон, Ілл., заявили, що проведена астронавтами Аполло 8 місія, яка завершилася облітом навколо Місяця, „відкриває двері" для дальших досліджень космосу. Найближчим завданням дальших космічних спроб буде встановлення науково-дослідної стації на Місяці.

КОМАНДУВАННЯ МОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ ЗСА подало до відома, що найближчими місяцями буде проведене основне слідство в справі усіх обставин захоплення Північною Кореєю американського корабля „Пуебло" і тримання його залоги протягом одинадцяти місяців у комуністичному полоні. Командант корабля і його моряки перебули в цьому полоні дуже тяжкі випробування.

МЕХІКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ҐУСТАВО ДІЯЗ ОРДАЗ наказав звільнити напередодні Різдва сто двадцять й одну особу з-поміж ув'язнених останніми місяцями учасників студентських протиурядових демонстрацій. Ще перед тим уряд Мехіко, бажаючи довести до замирення з молоддю, зменшив вік управнених до голосування з 21 на 18 літ. Заворушення молоді в Мехіко тривали майже чотири місяці.

ОСОБИСТІ ПРИБУТКИ ГРОМАДЯН НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ становили в 1967 році майже 69 більйонів долярів й досягли рекордової висоти в порівнянні до усіх стейтів ЗСА. Збільшення прибутків у процентовому відношенні виносило 7,6 процента у стейті та 7,1 в інших стейтах ЗСА. Збільшилися особисті прибутки в 1967 році на 4,8 більйона долярів.

МОЛОДІ НЕҐРИ із переважаючого своїм неґритянським населенням міста Іст Пало Алто в Каліфорнії продовжують завзяту боротьбу за перейменування цього міста в Найробі. Під час референдуму, що відбулося в цій справі ,більшість населення, в тому числі і старші неґри, заявилися за затриманням старої назви Іст Пало Алто.

У СВІТІ

КОЛО 80 „ІНЦИНДЕНТІВ" СТАЛОСЯ під час Різдв'яного перемир'я в Південному В'єтнамі. Загалом у тих сутичках, що були порушенням умови, згинули 30 ворожих вояків, два американці і 6 південних в'єтнамців. Коло 50 військовиків і цивільних було ранених. Комуністи запропонували були триденне перемир'я — американці й південні в'єтнамці не погодилися, покликавшись на факт, що всі попередні такі довші перемир'я були використовувані ворогом для підготови до наїзду на міста і для наскоків ще таки під час самого перемир'я.

В АЛЬЖИРІЇ ПЕРЕБУВАЮТЬ 3,000 совєтських військових „дорадників", насправді інструкторів, командантів і — шпигунів. Альжирські власті стараються ізолювати їх від цивільного населення і хоча приймають від Москви достави всякої зброї, проте альжирський президент Хуарі Бумеджієн буцім-то не хоче стати совєтським прислужником і старається дістати збільшену допомогу також від Франції.

ТУРЕЧЧИНА, ІРАН І ПАКІСТАН ПЕРЕВЕЛИ 25-го грудня ц. р. конференцію „на вершинах". Турецький прем'єр Сулейман Демірель, шах Ірану Реза Пахлеві і пакістанський президент Мохаммед Аюб Хан нараджувалися в столиці Пакістану над встановленням спільної оборони Середнього Сходу проти загрози збоку СССР та арабських екстремістів — Сирії і Єгипту після того, як Британія відкличе всі свої збройні сили, стаціоновані на схід від Суезького каналу.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ЗАЯВИЛА, що вона ствердила через свого амбасадора у Вашингтоні, що новообраний президент Ричард Ніксон не висилав ніякого листа бунтівничому племені Наґа в східній Індії, яке вимагає для себе широкої автономії. Хтось поширював між членами того племени відпис буцім-то листа Ніксона, де Ніксон ніби запевняв про свою підтримку наґасцям.

МОСКОВСЬКА „ ЛІТЕРАТУРНАЯ ҐАЗЄТА" ДАЛІ ЦЬКУЄ проти чехів. Вона доносить за іменем на ректора партійної школи у Празі Міляна Гібля, колишнього міністра закордонних справ Їрі Гаска, колишнього голови чеського урядового партійного бльоку „Національний Фронт" Фрнтішка Кріґеля і генерала Вацлава Прхліка, як тих, які „змовляються" проти чеської влади, щоб встановити режим „реакційних сил і ревізіоністів".

Американська фірма випустила українські різдвяні картки

Клівленд. — Американська фірма, спеціялізована в друці різдвяних та ін. святочних карток, Амерікен Ґрітінґ Корп., випустила цього року різдвяні картки різними мовами етнічних груп. в ЗСА: Українькою, польською, чеською та ін. Українські написи є на двох картках, із зазначенням по-англійськи: Реліджіон Украініен Хрістмес. Одна картка призначена для летунської пошти, видрукована на папері, що нагадує перґамент; на другій картці, прикрашеній барвистим шклом у вигляді Вифлиємської зірки, є напис „Христос Раждається", побажання „Веселих Свят!", а під малюнком Єрусалиму надруковано перші чотири рядки колядки „Бог Предвічний Народився". Обидві картки виконані в кольорах, вони вже й на ринку в Ню Йорку.

Гомфрі заповідає кампанію за ревізію виборчої системи

Вашингтон. — Віце-президент Гюберт Гомфрі заповів в останньому числі офіційного журналу Крайового Демократичного Комітету „Демократ", що він рішуче підтримає всі заходи щодо ревізії тих постанов Конституції, які стосуються виборчої системи в Зєднаних Стейтах. Гомфрі не висловив ясн'о свого становища, чи він за частинну чи радикальну зміну тих постанов: радикальною зміною було б скасування взагалі установи стейтових електорів. Деякі американські політики пропонують, щоб тільки виразно зобов'язати в Конституції стейтових електорів голосувати за того кандидата, який дістав в даному стейті більшість безпосередніх голосів, та щоб виключити можливість, що вибір перейде до Палати репрезентантів. Сенатор Бирч Бейг, демократ з Індіяни, вже зголосив внесок на повне скасування установи електорів і на вибір президента безпосередніми голосами виборців. Гомфрі пригадує, що за два роки стане до перевибору 25 демократичних сенаторів, у найбільших стейтах відбудуться вибори губернаторів та відбудуться вибори цілої Палати репрезентантів. Тому він закликав Демократичну партію до посиленої активности, щоб виграти вибори у 1970 році. Становище Ричарда Ніксона до проблеми виборчої системи — не відоме.

Американці переговорювали з В'єтконґом про звільнення полонених

Сайґон. — П'ять американських старшин — 1 підполковник, 1 майор і 3 капітани — стрінулися на саме Різдво, у відкритому полі за 50 миль на північний захід від Сайґону з представниками підпільно-революційного Фронту Національного Визволення та переговорювали з ними впродовж двох годин і 22-ох хвилин справу запропонованого комуністами звільнення трьох американських полонених. Скільки взагалі американців перебуває в полоні у В'єтконґу — не відомо. Змісту тієї розмови не оприлюднено, сказано тільки, що заторкнено „різні справи". Хоча комуністи зажадали були, що по кожній стороні може бути тільки по 5 представників, проте американці нараховували на площі зустрічі коло 30 комуністів. Остаточно ще не устійнено докладного часу і місця, коли і де будуть звільнені ті американські військовики, тільки подано їх призвища. Комуністи робили багато світлин з отієї зустрічі, тому треба припускати, що вони використають факт тієї зустрічі для пропаґанди, що ось Америка переговорює з Фронтом Національного Визволення, як „рівний з рівним", чим „визнала" його.

Святкування Різдва перейшло у світі під знаком напруження

Вифлеєм. — За щорічною традицією відбулася урочиста Богослужба в церковці Різдва Христового, побудованій над печерою, де за переказом народився Христос. Однак Різдвяні святкування у Вифлеємі й інших святих місцях Близького Сходу відбулися під гострими військовими розпорядками ізраїльських властей з уваги на погрози арабської підпільної організації, яка закликала туристів з інших арабських країн до бойкоту Різдва на території Ізраїлю, погрожуючи терористичними виступами. Тому доїзд до Вифлеєму з Єрусалиму йшов тільки автобусами та дуже нечисленними автомобілями за спеціяльним дозволом. Видано кругло 15.000 перепусток туристам, що прибули на Різдво до Єрусалиму.

Папа Павло VI внавечер'я Різдва Христового відправив Богослужбу й виголосив промову до 15.000 робітників найбільшої в Італії сталеварні в Таранто, в дуже бідній італійській околиці. Робітники тієї сталеварні все ще заробляють не більше 128 дол. місячно. Папа запевняв про особливе зацікавлення Католицької Церкви соціяльними проблемами та про постійне змагання Церкви до справедливого поділу дібр між усіх людей. На саме Різдво 25 грудня Папа Павло VI перевів на площі св. Петра у Римі традиційне благословення „урбі ет орбі" — місту і світові — та виголосив промову, сповнену журбою за неспокій у світі та в людських умах і душах. Папа закликав до „нового народження" з новою вірою у Бога і себе.

Британська королева Єлисавета II закликала у своєму Різдвяному зверненню до більшої взаємної толеранції — з виразним натяком на загострення расових відносин в Англії та релігійних дисонансів у Північній Ірляндії. Західньо-німецький канцлер Курт Георґ Кізінґер підкреслив у своєму зверненню до німецького народу, що найважливішою подією в 1968 році була совєтська інвазія до Чехо-Словаччини, яка поставила Західню Німеччину під нову загрозу. Чеський прем'єр Ольдріх Чернік закликав чеський нарід, щоб той не тратив віри і надії та не падав духом. Зокрема, нав'язуючи до вісток про можливість димісіонування Иосифа Смрковського, одного з лідерів демократизаційного курсу, Чернік заявив, що „товариш Смрковський ще замолодий, щоб іти на пенсію".

Відзначено 50-ліття відновлення Української Державности в Західній Україні

Ню Йорк. — Український Військово - Історичний Інститут НТШ й Українська Вільна Академія Наук влаштували з нагоди відновлення української державности в Західній Україні спільну Наукову Конференцію в дні 30 листопада ц. р. в Українському Інституту Америки в Ню Йорку. Конференцію відкрив і нею, у першій частині, проводив сот. З. Стефанів. Доповідь у першій частині Конференції виголосили: д-р С. Ріпецький про „Українську політичну думку в добі Листопадового перевороту", проф. М. Заклинський описав, як активний учасник боїв за Львів, „ Оборону Львова в листопаді 1918 року", а проф. д-р Я. Зозуля поділився зі слухачами „Відгомоном листопадових подій на Великій Україні" і спогади про працю при доставах харчових продуктів, у виконанні зобов'язань уряду на підставі Берестейського договору. Другою частиною Конференції проводив проф. д-р Я. Зозуля з рамени УВАН. Доповіді виголосили: д-р І. Новосівський на тему „1918-ий Листопад на Буковині" і д-р В. Шандор — на тему „Листопад і наша сучасна соборницька політика". Публіка виповнила велику залю Українського Інституту Америки.

Моряки із залоги „Пуебло" провели Різдво із своїми родинами в ЗСА

Сан Дієго, Каліфорнія. — У вівторок 24 грудня, в навечеріє Різдва Христового, прибули сюди транспортовими літаками із Кореї, звільнені Північними корейцями моряки із захопленого підступно американського корабля „Пуебло", усіх 82 чоловіки під проводом комодора Ллойда М. Бачера. На летовищі морської фльоти Мірамар їх чекали їхні родини — батьки, брати, сестри, діти й рідні в числі понад 250 осіб і крім того яких 300 кореспондентів преси, радіо і телевізії. Не вернувся живим тільки один із залоги моряк Дюан Д. Годжес: труну його винесено з почестями після прибуття літака і похорон його відбудеться на одному з військових кладовищ. До зібраних на летовищі родин і кореспондентів промовив командант корабля Бачер, який ствердив, що комуністичний режим Північної Кореї цілком позбавлений будь-якої людяности і що всі зусилля цього режиму спрямовані на поневолення людської думки й волі. Під час пресової конференції, яка відбулася після прибуття залоги „Пуебло" говорив гол. командант американської тихоокеанської фльоти контрадмірал Едвін Розенберґ. У своїй промові він висловив признання для залоги і їхнього команданта за їхню мужню поведінку під час перебування в полоні у Північній Кореї.

В Україні також очікують масової епідемії грипи типу „Гонґ Конґ"

Київ. — „Радянська Украна" з 14 грудня опублікувала статтю під наг. „Стережіться грипи", в якій стверджено, що вірус грипи є завжди між людьми та час до до часу, при більш сприятливих умовинах, набирає розмаху справжньої пошесті. Газета інформує, що в самому Гонк-конґу захворіли цього року впродовж 2-3 тижнів понад півмільйона осіб, що вірус перекинувсь на Америку та що „є припущення, що в зимово-весняному періоді 1968-69 рр. у нашій країні можуть посилитись захворювання на грипу." Під терміном „у нашій країні" треба розуміти не лише Україну, бо далі йде, що „до такого висновку прийшов Всесоюзний центр по грипі". Як запобіжно-профіляктичні заходи, газета рекомендує: „Грипом заражуються найчастіше від найдрібніших краплинок слини, яка розбризкується під час розмови, кашлю і чханні. Тому хворого слід ізолювати — помістити в окрему кімнату або відгородити ширмою. Дуже велике значення в боротьбі з захворюванням має чистота приміщення, бо віруси затримуються в повітрі, осідають на підлозі, речах. Треба уникати рукостискань, частіше мити руки, не користуватися загальним посудом. Особливо треба берегти від грипи дітей. Не можна допускати до занять школярів, які відчувають легке нездужання, особливо з підвищеною температурою. Під час вибуху грипи не слід пускати дітей в театр, кіно, музей". Хворих радять поїти теплими напоями, особливо чаєм з малиновою конфітурою, або з липового цвіту; їжа має бути низькокальорійною і не гострою. В Україні вже „працює Комітет по боротьбі з грипою".

Відновили діяльність „Просвіти" в Бовен-Мендозі

Мендоза, Арґентина. — Після довгого застою відновлено працю в місцевій „Просвіті" у Бовен - Мендозі, створивши при тому Т-ві „Сікцію Спортивної Молоді". Домівка „Просвіти", як інформував тижневик „Українське Слово" з Арґентини, ч. 34/1968, дуже занедбана, вимагає ремонту, і молодь українського роду вже взялась її направляти. При відділі „Просвіти" є чимала українська і еспанськомовна бібліотека.

ВОНИ ВИБРАЛИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ

Мілвіл, Н. Дж. Два наші громадяни, п. Теодор Сущик і п. Василь Нікітич, що є власниками ресторану „Бейсайд" при дорозі ч. 47 (Делсі Драйв) у Вайленді в Ню Джерзі, забезпечились в Українському Народному Союзі по $ 50.000 кожний — інформує головний радний і обласний організатор Степан Гаврині. Обидва вони активні в громаді Мілвіл, а п. Сущик є головою місцевого 347-го Відділу УНСоюзу. Згадати б, що обидва вони мали пропозиції на таке високе забезпечення з п'ятьох найбільших комерційних забезпеченевих установ і вибрали Український Народний Союз тому, що він український і тому, що він дає найкорисніші умови на таке забезпечення, включно з дешевою оплатою та більшою дивідендою. На фото: Василь Нікітич (зліва) і Теодор Сущик передають п. Гавриші (посередині) подання на високе забезпечення в УНС.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Два далекі світи

Сучасна міжнародна політика у великій мірі базується на факті, що в теперішній добі суперсонічних літаків та загального розвитку комунікаційних можливостей світ став малим. При цьому часто забувається, що, не зважаючи на широкі комунікаційні можливості, наш світ поділений на два світи, які в політичному та морально-етичному розумінні віддалені один від одного на більшу віддаль, як дві плянети. Цю істину пригадує і унагляднює справа схопленого 11 місяців тому комуністами американського розвідчого корабля „Пуебло", 82 членів залоги якого тепер звільнено.

Справа захоплення цього корабля добре відома. Північнокорейські комуністи твердили, що „Пуебло" був на їх територіяльних водах. Американці це заперечували. Після довгих переговорів комуністи нарешті погодились звільнити залогу під умовою, що ЗСА „признаються до вини" і підпишуть відповідну заяву. Америка це „признання" підписала, але наперед заявила, що воно невірне. А звільнені моряки устами свого капітана свідчать, що в комуністичній неволі вони були жертвами найжорстокішого терору, в який раніше не могли б повірити.

Проблема двох світів представлена, як на долоні. Комуністи захоплюють корабель наймогутнішої в світі держави, зневажають міжнародні закони і, вкінці, як звичайні бандити, знущаючись над полоненими моряками, шантажуючи їх, вимагають підписувати фальшиве „признання до вини". Кожна акція тих червоних ґанґстерів могла спровокувати війну.

І другий світ, З'єднані Стейти Америки: не зважаючи на всі комуністичні провокації в зв'язку із захопленням „Пуебла", вони проковтнули одну образу за другою і — підписали фальшивий документ, щоб тільки врятувати своїх 82 громадян.

Комуністи, очевидно, знають, що струна американської терпеливости дуже міцна, що для Америки одне людське життя вартісніше від уявного „лиця" країни, і на цьому спекулюють. Але все має свої межі, має їх і американська терпеливість, яка доходила вже до краю, наприклад, у зв'язку з совєтською ракетною провокацією на Кубі. Наявність двох світів в одному малому світі завжди загрожуватиме катаклізмом.

Святкова Америка

Вулиці американських міст, містечок і сіл, головні торговельні райони — все у ці дні сяє вогнями, прикрасами, святковими написами-побажаннями. „Мері Крісмес" та „Геппі Ню Ір!" — ці побажання чути на вулицях, лунають вони і з радіоприймачів та телевізійних апаратів. Уперше почула їх Америка і все людство з далеких Божих висот, аж з-над Місяця, з уст героїв-астронавтів.

Святковий настрій панує нині у всіх християнських вільних країнах. Але американська святкова атмосфера має свою особливість. Тут вільно святкують Різдво Христове етнічні групи всіх народів, зберігаючи свої звичаї і традиції. Немов підкреслюючи цей факт, клівлендська фірма „Амерікен Ґрітінґс Корпорейшен" випустила різдвяні картки-привіти різними мовами, в тому числі й дві українською мовою із зазначенням по-англійськи, що це українське Різдво. На картці читаємо по-українськи: „Христос рождається!" та уривок із колядки „Бог предвічний народився". У ці дні в Ню Йорку оркестра Армії Спасіння виконує мелодії колядок і щедрівок різних народів світу, в тому числі й нашого „Щедрика". У телевізійній різдвяній програмі, передаваній станціями NBC в Ню Йорку, Філядельфії, Піттсбурґу та в багатьох інших містах у вівторок 24 грудня, брали участь діти й молодь різних етнічних груп, в тому числі й українська молодь, яка виконувала нашу колядку і українські танці. Вже на кількох американських довгограйних платівках із різдвяною музикою включено й українські різдвяні мелодії. У ці дні з американських радіовисилень „Свободи", „Голосу Америки", Євангельської станції — летять в Україну, до українського народу його рідною мовою — різдвяні і новорічні привіти . . . Треба зазначити, що подібні вістки про вклад різних етнічних груп у загальноамериканське Різдво знаходимо в ці дні в етнічній пресі ЗСА.

Саме в цій різноманітній єдності проявляється найкраще особливість американського Різдва, бо в ній найкраще відбивається і саме вчення Того. Хто „прийшов із небес, щоб спасти люд свій ввесь"!

ВОГНИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

(Короткий огляд праці НТШ в ЗСА перед 7-ми Загальними Зборами в Ню Йорку)

Важливу і почесну ролю в українському науковому житті поза Україною відіграє Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, зокрема в ЗСА. НТШ, що має власний будинок на 13-й вул. в Ню Йорку, нараховує тепер у цій країні 93 дійсних членів, у тому числі трьох чужинців, 5 членів-кореспондентів, 188 звичайних членів, 31 члена-прихильника. До складу Управи НТШ під керівництвом проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького входять до 30 відомих у науці та з праці в громаді діячів.

Як сказано в підготованому екзекутивним секретарем НТШ інж. Р. Кобринським до 7-х Загальних Зборів НТШ „Обіжнику", — в біжучій каденції стояли на першому пляні наукові видання, з яких видано в серії Записок НТШ акад. С. Смаль-Стоцького „Тарас Шевченко — Інтерпретації", збірники „Шевченко і ми", „Іван Франко" т. І; в серії Бібліотеки Українознавства — праці М. Чировського, М. Яремка, П. Ковалева і ін., в серії „Доповідей" — праці Р. Смаль-Стоцького, М. Остап'яка, К. Кисілевського і ін., крім того дальші томи Українського Архіву та Української Бібліотеки. В ділянці наукових конференцій влаштовано, з нагоди Світового Конґресу Вільних Українців — Світовий Конґрес Української Вільної Науки та відзначено річниці визначних науковців і письменників. Влаштовувано також спільні наукові конференції з Т-вом Інженерів, Лікарів та ін.

У містах більших скупчень українців, зокрема науковців, діють Осередки НТШ. Вони є в Вашингтоні, Клівленді, Філядельфії і в Ню Йорку. В цих Осередках відбуваються наукові доповіді і диспути, деякі провадять також активну видавничу діяльність, а Осередок НТШ у Філядельфії має навіть власну книгарню для поширювання видань НТШ.

Науково-організаційна і суспільна діяльність НТШ відбувається в Секціях і Комісіях. До Історико-Філософічної секції належать: Комісія права й суспільних наук, Економічна, Історична, Комісія українсько-жидівських взаємин, Мистецтвознавча, Український Військово-Історичний Інститут; до Філологічної Секції — Мовознавча комісія, Бібліологічна, Термінологічна, Комісія реґіональних дослідів і публікацій; крім того, працює активно Математично-Природописно-Лікарська секція.

За звітний час 1964-1968 рр. прочитано в Секціях і Комісіях сотні доповідей та проведено багатогранну працю, включно з виданнями, перекладами, відзначуваннями ювілейних річниць окремих науковців і т.д. За цей час влаштовано до 30 Пленарних Конференцій, проведено Пленум НТШ на тему „Завдання української науки у вільному світі".

Крім того, члени НТШ брали активну участь у працях інших наукових товариств, виїздили на американські і закордонні наукові з'їзди та конференції, ширячи наукову правду про український народ, його історію і культуру або ж маючи на меті суто специфічну, як математичну й подібну, тематику, — тоді члени НТШ репрезентували вільну українську науку. Члени НТШ постійно брали і беруть найбільш активну участь у суспільно-громадському українському зорганізованому житті.

НТШ провадило в звітному періоді дуже жваву видавничу діяльність. Нові книжки виходили в серіях: Записки НТШ, Бібліотека Українознавства, Український Архів, „Просідінґс", Українська Бібліотека, „Пейперс" та декілька інших видань, як Кроніка НТШ, бюлетені, „Резюме" доповідей тощо. В друку знаходяться такі нові видання: Записки НТШ том 177 (в переплетні), том 184 — „Іван Франко", част. II (в переплетні), том 185 — Збірник Філологічної Секції т. 34, Бібліотека Українознавства том 26 — М. Стахів „Третя Совєтська республіка в Україні", том. 27 — І. Новосівський „Буковинські українці і їх самовизначення в 1918 р.", том 28 — Р. Смаль-Стоцький „Українська мова в Совєтській Україні", Український Архів том 19 „Бережанська Земля"; Українська Бібліотека том 10 — С. Парфанович „Книга про звірів", том 11 — о. М. Кравчук „Слово о Полку Ігоревім", „Пейперс" — Доповіді том 28 — Р. Смаль-тСоцький „Традиції Джорджа Вашинґтона в Україні" (англ. мовою), том 29 — В. Чапленко „Наукова діяльність проф. д-ра П. Ковалева".

Для Бібліотеки НТШ, що нараховує вже понад 10 тисяч томів, періодиків і інших видань, наші й чужі установи, приватні особи жертвують цілі книгозбірні, рідкісні видання, рукописи тощо. Стало поповнюється і Архів НТШ.

Економічно вся велика праця НТШ в Америці можлива тільки завдяки зразковій жертвенності українського громадянства. Наукове Товариство ім. Т. Шевченка від самих початків свого існування спиралось і спирається виключно на українські фонди, не одержує і тепер жадних дотацій від будь-якої американської установи. На Управі НТШ в ЗСА ще лежить понад 11 тисяч долярів боргу за дім. Окремі громадяни жертвують на працю НТШ значні суми, записують свої мастки або землю; мистці жертвують свої твори для ґалерії, українська громада в Америці щиро відгукується на збірки.

У звітному періоді Управа НТШ в ЗСА відбула 17 засідань, крім того — 56 за-

(Закінчення нь стор. 3-ій)

Методій Борецький

ЛЕТ ДОВКРУГИ МІСЯЦЯ

(2)

Лет „Аполло 8" та його завдання

День 21-го грудня ц.р. був першим днем семиденного періоду, в якому найкраще було вислати астронавтів до Місяця з огляду на дуже добре освітлення його поверхні. Цього освітлення потрібно для обсервації і фотографування. Подібний наступний період почнеться 18 січня 1969 року.

В суботу, 21-го грудня ц.р., є год. 7;51 ранку з допомогою найбільшої в світі ракети „Сатурн 5" в космічному кораблі вилетіли з Кейп Кеннеді в околицю Місяця три астронавти: полковник летунства Френк Борман, командант залоги, капітан морської фльоти Джеймс А. Ловелл, мол., і майор летунства Вілліям А. Андерс.

Лет астронавтів у програмі „Аполло 8" триватиме 6 днів, 2 год. і 55 хв., якщо все відбуватиметься згідно з пляном. Подорож із Землі в околицю Місяця зайняла приблизно три дні, десятиразовий облет Місяця — двадцять годин, а решта часу залишиться на поворотну подорож.

Кабіна, в якій знаходяться астронавти, виповнена сумішшю двох газів — 60% кисня і 40% азоту.

Залога „Аполло 8" перша, що має з собою насонні пігулки. Якщо організм астронавтів реагуватиме неґативно на насонні засоби, лікар заборонить їх вживати.

Головне завдання залоги „Аполло 8" зібрати якнайбільше даних про поверхню Місяця, на якій в другій половині 1969 року мають осісти перші американські астронавти. Залога „Аполло 8" повинна зібрати всі дані про цю місцевість під час двадцятигодинного літання довкруги Місяця. Головними засобами збирати ті інформації є фотографічні апарати та обсервування з поміччю далековидів.

Безпека астронавтів

З нагоди цього лету слід звернути увагу на те, що великий успіх одинадцятиденного лету „Аполло 7" довкруги Землі в жовтні ц.р. не усуває ризика, зв'язаного з летом „Аполло 8". Ніякі ґарантії науковців не можуть бути доказом успішности цього лету.

Подорож астронавтів „Аполло 8", без сумніву, дуже ризиковна. Згадані астронавти перші, що переживають вплив сили ґравітаційного притягання іншої пляцети. Їхнє життя в орбіті довкруги Місяця залежить від повної справности рушійної сили. Якщо рушійна сила перестане функціонувати, тоді, після вичерпання запасу кисня, астронавтів чекатиме певна загибель. Навіть тоді, коли ракета функціонуватиме справно і „Аполло 8" почне повертатись, астронавтам загрожує поважна небезпека при зустрічі з атмосферою Землі. Компютери космічного корабля мусять керувати ним під час усієї подорожі (220,000 миль), щоб запровадити його у 32-милеве „віконце" земної атмосфери.

Одною з менших небезпек є відносно висока радіяція, хоч науковці твердять, що вона не повинна перевищувати в три рази сили радіяції, яка діє на пацієнта під час рентґенівського пересвітлення.

Згідно з пляном, в момент перед влетом у земну атмосферу космічний корабель має роздвоїтися і одна частина, командний модель, з астронавтами опиниться в атмосфері, залишаючи за собою свою другу частину, в якій знаходиться основний запас кисню. В командним моделі запасу кисню вистачатиме лише на сім годин.

Якщо повітряний корабель не поцілить у згадане „віконце" або ввійде в нього під невідповідним кутом, тоді кораблеві загрожуватиме повне розбиття. Якщо ж командний модель залетить понад „віконце" і потрапить в атмосферу, тоді він може відбитися від неї і повернутись назад у всесвіти, маючи із собою запасу кисню лише на сім годин. Отже, знову доля астронавтів очевидна. Навіть якщо астронавти потраплять у цей 32-милевий коридор, лет під невідповідним кутом може їх також завернути назад у міжпляметні простори.

З огляду на це ризико д-р Ралф Е. Лепп, один із творців атомової бомби, радив відкласти лет „Аполло 8" до 8-го лютого 1969-го року, коли буде готовий до лету „Аполло 9", який міг би полетіти на допомогу астронавтам „Аполло 8", якщо б вони не могли вилетіти із своєї орбіти довкруги Місяця.

Протидія небезпеці

Отже, як виходить із сказаного вище, життя астронавтів постійно загрожене під час лету. Будучи свідомим цього, науковці вжили цілий ряд протизаходів, які віщують успішний лет і певну безпеку залоги „Аполло 8". До цих факторів належать: експериментально доказана витривалість і справність всіх частин космічного корабля; запасові системи на випадок несправности вживаної системи; обидві частини корабля сконструйовано незвичайно сильно, і нарешті увесь лет заплянувано так, що у різних періодах його можна було скоротити чи й зовсім відкликати. Таким моментів під час лету буде понад дванадцять.

Закінчення

Лет „Аполло 8" відбувається без тієї частини його комплексу, з поміччю якої в другій половині 1969-го року астронавти мають осісти на поверхні Місяця. Лет залоги „Аполло 9" з тією частиною відбудеться наприкінці першого кварталу наступного року лише у формі літання довкруги Землі з відповідними вправами.

Успішний лет залоги „Аполло 8" буде великим тріюмфом технології двадцятого століття і запорукою доцільности та успішности всієї програми „Аполло" — лету на Місяць, перебування астронавтів на його поверхні та їх щасливого повороту на Землю у 1969-у році.

(Кінець)

Василь І. Грипко

„ЯК МОЖНА РОЗУМІТИ..."

(1)

В інтересах точности й повноти інформації, що безперечно є метою „Свободи", хочу подати до відома читачів кілька фактичних довідок та зауваг до статті вш. п. В. Чапленка „Як можна розуміти сучасну проблему нашого визволення" („Свобода" з 5-6 грудня 1968 р.) з приводу моєї доповіді в Ню Йорку 29 листопада 1968 р.

Передусім, я дуже дякую вш. п. Чапленкові та редакції „Свободи" за такий швидкий і просторий коментар на мою доповідь, єдиною метою якої було — звернути увагу на важливі дискусійні питання та викликати поважне й одверте обговорення цих питань загалом нашої еміґрації. На жаль, одначе, в статті вш. п. Чапленка не дотримано головної засади поважного коментування, бо не відокремлено при тому певних елементів інформації про мою доповідь від особистої інтерпретації цієї доповіді самим автором статті, а цілий коментар побудовано якраз на цій інтерпретації. Тому, що в „Свободі" ніякої інформації про мою доповідь не було, таке коментування без об'єктивного інформування фактично позбавляє читачів можливости самим зробити об'єктивні висновки — як про зміст моєї доповіді, так і про характер коментаря. Це й змушує мене до вияснення тут бодай частини з того, що знайшло не точне чи занадто одностороннє насвітлення в згаданій статті про мою доповідь, а зокрема — звернути увагу читачів принаймні на наступні моменти.

1. Свою доповідь я робив зовсім не як голова якоїсь, за виразом автора статті, „наддніпрянсько-кубанської політичної організації"(?), а виключно як приватна особа. Цей факт був спеціяльно підкреслений навіть і самою формою влаштування моєї доповіді порядком „дискусійної зустрічі" (як про це ясно було зазначено в усіх оголошеннях) українців різних напрямів політичного думання, під патронатом двох непартійних організацій (літературної та наукової), від імени яких було відповідно представлено й доповідача, без ніякої згадки про його партійну приналежність чи якусь ролю в якійсь політичній організації.

Також і сам доповідач, повідомляючи перед початком доповіді про своє рішення не читати її з приготованого писаного тексту, а вдатися до вільного переказу головніших її думок, досить ясно зазначив, що до цього його змусила саме та обставина, що писаний текст призначався для попереднього читання й обговорення на іншому форумі. Про який саме інший форум ішлося, не тяжко було зрозуміти з уточнення доповідача, що це стосувалося, зокрема, двох останніх точок доповіді, в заголовках яких містилась ясна вказівка на той ідеологічний напрям, до якого відносилось полемічне формулювання тих точок. До цього тепер можна ще додати, що з незалежних від доповідача причин попереднє читання й обговорення доповіді на відповідному форумі не відбулося, що створило певні труднощі для доповідача не зовсім „вільного" в своєму досить імпровізованому переказі головних думок доповіді. Та це останнє, звичайно, подаю тут лише порядком інформації, без ніякої претенсії до коментатора, що не мусів про це знати, висловлюючи свої особисті враження про доповідь.

2. Висловлюючи враження певної частини слухачів, яким тяжко було збагнути різницю між поняттями — „межова ситуація" в філософсько-екзистенціялістичному розумінні та „межова позиція" в географічно-політичному розумінні, коментатор чомусь і сам не звернув уваги на той факт, що якраз висненню різниці між цими поняттями я присвятив цілу вступну частину доповіді, спеціяльно попередивши слухачів, що вживання цих двох понять із однаковими означеннями від слова „межа" має в доповіді принципове, логічне й реторичне значення. На жаль, обмежившись лише критичними заувагами щодо тієї ролі, яку я надав фактові втрати „межової позиції" України в СССР після війни, коментатор при цьому також подав цілком іншу свою власну інтерпретацію того, що я насправді говорив про це в доповіді. Так, наприклад, приписаний мені коментатором якийсь нібито мій „висновок про . . . дійсне право України на вихід" із СССР у часи цитованого мною тлумачення Сталіним конституції СССР, є це щось цілковито протилежне тому, що я говорив. Я бо взагалі говорив (посилаючись при тому на відповідну цитату з доповіді Сталіна про конституцію СССР 1936 р.) не про „право" України та інших національних республік на вихід із СССР, як це було та й далі є записано в совєтській конституції, а про реальну можливість (чи, вірніше, неможливість) це „право" здійснити, якби його справді Україна чи інша національна республіка спробувала здійснити.

(Далі буде)

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(23)

Обід, а потім вечерю принесли мені посмітюхи*) до бюра. А після вечері аґенти відпустили мене на камеру. Справді на зовсім іншу камеру, велику, з нормальним вікном, ліжком, навіть з пічкою для огрівання, столиком та ще й стільцем. Одним словом: комфорт.

Наступного дня процедура з попереднього, з тим, що забрали мене ще перед сніданням, яке пізніше знов принесли посмітюхи. І знов розмови. Почавши з цього дня, я вже розмовляв з аґентами, але так, щоб ні до чого пізніше ні вони, ні суддя не могли причепитися.

Така забава тривала повних два тижні з вийнятком неділь. За той час я не лише довідався, що діється на світі, але й вспів побачити багато людей і різними дорогами здобув чимало інформацій про в'язнів, про їхні зізнання тощо.

Найважливішим був контакт з Турковським. Його арештовано перед приїздом румунського короля Карла, і йому закидали різні неприємні речі, спочатку також участь чи організацію „другої акції в Гаях". Від нього я довідався, що Пётро Олійник говорив забагато, зачепив його, про що він довідався на переслуханні у судді, та й мене не поминув. Турковський (Василь) написав уже пару ґрипсів Олійникові, вимагаючи негайно відкликати всі зізнання. Олійник приобіцяв, але чи зробив це — невідомо.

Одної неділі на проході побачив я Олійника і показав йому, що нічого не зізнаю, а він нехай конче все відкличе. Він приобіцяв. Сконтактувався з Любриком, і той потвердив, що на ньому зупинилося ціле слідство і він далі його не пустить. Був ще Юзьо Іванчук, який хоч був тільки львівським повітовим, але в деяких бойових справах працював зі мною. Він міг немало небезпечного сказати, але уже мав закінчене слідство. Отже, все виглядало аж не так зле.

А аґенти приходять далі щодня. За два тижні вони змінили тематику розмови. Говорять вже не про загальні справи, а про родинні, родинне життя кожного з них ,питаються про моє. А як журилися вони моєю дружиною, з якою я побрався півроку тому! Як жалували її змарноване життя! Коли ж ми дійшли до моєї праці в банку, то вони тільки охали, що ось таку кар'єру я знищив „через дурні людські язики". Аґенти пробували вмовити в мене, що просто „деякі люди вмотали мене непотрібно, а я дам вияснення і все скінчиться добре." Я не заперечував, бо про цей підхід поліційних органів чув сам уже багато разів і перестерігав перед ним молодших друзів. Хто твердо знає, що поліція оббріхує його під час допитів і твердо тримається, тому легше протиставитися її намовам і переконуванням. Хто ж на хвильку зіб'ється з тієї дороги, повірить у її добру волю, у її „людяність", той сходить на ховзьку дорогу до признання й видання своїх співробітників.

Наступні два тижні допитів, а радше розмов, відносин з аґентами були вже зовсім без напруження, і вони не раз, нібито за плечима один одному, давали мені почитати газету, що було строго заборонено. Таким чином аґенти намагалися підкреслити, що вони „теж люди", співчувають мені і готові допомогти. Після цієї всієї обробітки на п'ятий тиждень перейшли до самої справи. Виявилося, що найбільше наговорив таки Олійник, так, як це передавав Турковський. Аґенти ні словом не сказали, що він відкликав свої зізнання, а тільки махали мені перед очима його, мені добре відомим підписом, і часом дещо цитували. Отак один аґент процитував одне, другий — друге, а я мовчав і нарешті майже повністю знав зізнання П. Олійника. Його „всипа", хоч дуже неприємна, не була смертельною. Він тільки подав, що я його реактивував після виходу з тюрми, а після арешту Любрика призначив львівським обласним. А тому, що на це не могло бути свідків, я заперечив, вияснюючи, що з Олійником зустрічався, він мене питав про різних людей, я йому приватно давав відповіді, але це не була ніяка організаційна справа, а просто він мною прикриває іншого, справжнього свого провідника.

Трапилася нагода переказати Олійникові мою леґенду, і він до неї почав поволі пристосовуватися. Коли я бачив його на проходах, він виглядав дуже мізерно, видно, глибоко переживав своє заломання. Його власне слухали місяцями, ні разу не вдарили й витворили такі умовини, що він почав їм вірити. І це його знищило. Найгірше він обтяжив Турковського, і той його прямо мальтретував за це своїми ґрипсами.

Сам Турковський тримався взірцево. Аґенти водили його пару тижнів, потім почали говорити про його дружину, він схвильовано запротестував і заявив, що вони не сміють цієї справи торкати. Тоді вони його залишили, як „безнадійний випадок", очевидна річ, до часу, поки не зберуть доказів проти нього і не спробують притиснути до стіни. Завдяки власне Турковському Олійник не лише всі зізнання відкликав, але й відмовився взагалі говорити, заявивши, що говоритиме щойно на суді. Накінець аґенти списали зі мною малий протокол, в якому я пояснив, що після виходу з тюрми, відсидівши другий вирок, в Організації активний не був, а тільки іноді давав деяким знайомим різні інформації чи адреси людей, яких знав перед тим.

*) Посмітюхи — в'язні, що сиділи за кримінальні, неполітичні провини і, мавши малі вироки, були використовувані адміністрацією для різних робіт.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

АКАДЕМІЯ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

Учні й учениці першого року Академії св. Юрія в Ню Йорку. По середині директорка Академії, Преп. Сестра Емілія, ЧСВВ.

В метрополії міста Ню Йорку постала ще одна українська інституція — це Українська Середня Школа, що зветься Академія св. Юрія. Вона приміщена в двох горішніх поверхах нової школи св. Юрія. Академія — коедукаційна і призначена для всіх українських дітей метрополії Ню Йорку. Від вересня 1967 року вже відбувається тут правильне навчання з 9-ою клясою, цебто першим роком гайскулу. За чотири роки Академія осягне повний 4-літній курс. Релігія й українознавство належать до обов'язкових предметів. Академія має в програмі подвійний курс: академічний і бізнесовий.

Як батько, що має в цій Академії свою дитину, хочу з іншими батьками та українським загалом поділитися деякими спостереженнями відносно нашого українського гайскулу в Ню Йорку. Коли тому рік парохія св. Юрія заповіла вписи до Академії то я, як і деякі інші батьки, був дещо нерішений, що маю робити. Академія щойно починалася, і тому в мене будились деякі сумніви та непевність, як буде виглядати наш український гайскул, який його провід, які професори та чи він взагалі стане на висоті свого завдання. Та довір'я до наших отців та любов свого в мене перемогли. І я вписав свою дитину до Академії св. Юрія.

Сьогодні, по кількох місяцях навчання в Академії, я дякую Богові за добру думку та дуже вдоволений, що зробив правильне рішення. Вдоволений не тільки я, але і моя дитина. Те, що чую про Академію від інших батьків, а передусім від моєї дитини, то наш гайскул св. Юрія задоволив всі наші найкращі сподівання та розвіяв всякі сумніви.

Найперше замітне те, що Академія має дуже добрий провід. Він спочиває в руках небуденної виховниці, що нею є Преп. С. Емілія ЧСВВ. Вона має не лиш добре фахове підготування до свого уряду але також великий досвід з довголітнього ведення наших гайскулів у Факс Чейзі та Гемтремку. Вистане з нею поговорити, а відразу зрозумієте, що це виховниця з Божої ласки. Вона ціла перенята любов'ю до наших дітей і любов'ю до нашої Церкви й народу. Всі діти люблять її неначе рідну матір, бо і дбає вона про них наче рідна мати. Свідомість тієї щирої опіки дає нашим дітям добре почуття і настрій.

У всіх гайскулах сьогодні кладуть велику вагу на навчання математики й фізики. І треба признати, що Академія має дуже доброго професора від цих предметів. До своєї розпорядимости він має дві модерно влаштовані лябораторії. В Академії примінено нову систему навчання українознавства, а саме, поділено дітей на групи, відповідно до їхнього знання. Цей спосіб навчання дає багато кращий вислід. Релігію навчають українською мовою. В часі лекцій релігії діти мають нагоду порушувати різні актуальні проблеми. Завважив я також, що всі професори, — а це дуже важне, — виховують дітей не тільки словом ,але своїм власним прикладом. Будучи в першу п'ятницю в церкві св. Юрія, побачив я, що всі діти гайскулу зі своїми професорами приступали до Св. Причастя. Кажуть мені, що так буває кожної першої п'ятниці в місяці. І таке виховання на довшу мету мусить дати добрі висліди.

Жаль тільки, що минулого року не всі діти 8-ої кляси школи св. Юрія вписалися до нашого гайскулу. Думаю, щ тепер і діти і їхні батьки самі вже бачать, що зробили велику помилку. Коли є своя рідна хата, то чому нам тинятися по чужих кутах. Коли маємо свій український гайскул, де дають не тільки те, що дає кожний гайскул, але ще й понадто вчать своєї релігії і української мови, то чому давати свою дитину до чужого гайскулу в чуже середовище. Як це погодити з любов'ю до своєї Церкви й народу та з нашим вічним нарікання про денаціоналізацію нашої молоді? Академія св. Юрія щодо прав і привілеїв стоїть на рівні з іншими гайскулами стейту Ню Йорку. Вона є під наглядом шкільної кураторії Архидієцезії Ню Йорку. А вся навчальна програма відповідає вимогам і контролі стейту Ню Йорку. Бажанням проводу Академії є зберегти її український характер. І дотепер нема тут ще ніодної чужої дитини.

Думаю, що цього року батьки дітей 8-ої кляси школи св. Юрія вже не зроблять тієї помилки, що її зробили деякі минулого року. У вихованні наших дітей ми мусимо брати під увагу не тільки наші особисті амбіції, але й добро і майбутнє нашого народу й Церкви. Даючи дитину до чужої школи, де вона виставлена на денаціоналізацію і навіть на втрату своєї віри ,ми робимо кривду і своїй дитині і свому народові і Церкві. За наше рішення чекає нас відповідальність перед Богом.

Прикінці хочу ще при цій нагоді подякувати Отцям Василіянам і Сестрам Василіянкам за те, що взяли на себе ввесь тягар і труд ведення нашої української Середньої Школи. Наша вдячність буде для них найкращою нагородою.

М. К.

ВЖЕ НЕЗАБАРОМ БУДЕ В ПРОДАЖІ РОМАН

„ТЕ, ЩО РОЗ'ЄДНУЄ"

Авторства ЯРОСЛАВИ ОСТРУК

Темою роману польсько-українські взаємини в XIX ст. Читачів і Гуртки Книголюбів прохаю замовляти цю книжку впрост в Авторки.

Y. Ostruk, 1120 Chelten Ave., Philadelphia, Pa. 19126

ПРОВІД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ КАТЕДРИ СВ. ВОЛОДИМИРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
160 Захід 82-га вулиця
сердечно запрошує Всіх з Родинами на

Доповідь інж. Вячеслава Вишневського
„КИЇВ І ЙОГО СВЯТІ МІСЦЯ — ЛАВРА, СВ. СОФІЯ, СВ. АНДРІЙ"

Доповідь зі світлинами відбудеться
В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ
в неділю, 29-го грудня 1968 року
по Службі Божій о год. 12-ій дня.
КАВА ДЛЯ ВСІХ.

ЩЕ ТІЛЬКИ П'ЯТЬ ДНІВ ЗАЛИШИЛОСЯ ДО ВПЛАТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ УККА ЗА 1968 РІК. ХТО НЕ СКЛАВ ЙОГО ДОСІ ПОВИНЕН ЗРОБИТИ ЦЕ НЕГАЙНО, ЩЕ СЬОГОДНІ, ЩОБ ДАТИ ЗМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ КОНГРЕСОВОМУ КОМІТЕТОВІ ПРОДОВЖУВАТИ ТА СКРІПИТИ ЙОГО ПРАЦЮ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В АМЕРИЦІ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ЗАГАЛЬНО - НАЦІОНАЛЬНИХ СТРЕМЛІНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. ВПЛАТА НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ЦЕ СВІДОЦТВО НАШОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЗРІЛОСТИ Й ДЕРЖАВНИЦЬКОГО ВИРОБЛЕННЯ.

Телевізійний панель на тему „Президентські вибори і справа визволення поневолених народів"

Вашингтон. — З ініціятиви ПАБНА — американських прихильників поневолених націй, у вівторок 29-го жовтня ,968 р. через станцію Контрольна Точка 14 WFAN TV передано програму-панель, що тривала від 7 до 10 год. вечора. Взяли участь: Джордж М. Мардікіян, квартир-майстер генерал Американської Армії і президент Американського Національного Комітету для Допомоги Безпритульним Вірменам, Юрій П. Кульчицький, кандидат докторських наук, член Станиці ПАБНА у Вашингтоні і кол. голова СУСТА, мгр. Міро Ґаль, голова Об'єднання Хорватів в Америці і член Станиці ПАБНА в Ню Йорку, Іствper Геребен, заступник президента Федерації Мадярських Борців за Свободу, та Майк Джеффі, адвокат і правничий дорадник Ліберті Леббі. Модератором був Арам Ваксміян, мол., науковий дослідник в амер. Конґресі. Панелісти зачали з історії своїх народів, про причини поневолення народів та про політичну ситуацію під сучасну пору. У висновках ствердили, що в Державному Департаменті після виборів мають настати зміни, і що ЗСА повинні вести тверду й реальну політику в усіх ділянках супроти комуністичних режимів та допомагати визволенню поневолених народів.

ВОГНИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

(Продовження зі стор. 2-ій)

сідань Президії. Зв'язок із членами утримувано з допомогою листування, обіжників та через Осередки НТШ.

Крім суто наукової праці, НТШ постійно виступає з відповідними заявами в обороні нищеної Москвою академічної свободи в Україні, з підтримкою прав людини і людської та національної гідности, яку топче комуністична Москва в Україні; Товариство вже кілька разів виступало з заявами проти використовування ЮНЕСКО в ОН для московської імперіялістичної пропаґанди.

Управа НТШ в Америці активно і вчасно відгукується шляхом наукових зборів, конференцій чи доповідей на різні заміри московсько-імперіялістичного уряду. Інспіроване нібито з Києва відзначування ЮНЕСКО'м 930-річчя св. Київської Софії, — без якоїсь дійсно ювілейної дати, — призначене Москвою насправді для приховування страшної правди про знищення в періоді панування Леніна — Сталіна — Хрущова і Брежнєва сотень українських історичних архітектурних пам'яток та сотень божих храмів, у тому числі навіть із княжих часів. Реагуючи на цей захід Москви, Управа НТШ недавно скликала Наукову Конференцію для вшанування 930-річчя Київської св. Софії, при чому гість-доповідач, проф. д-р О. Повстенко, дійсний член УВАН, представив також і всі понищені Москвою архітектурні пам'ятки нашої великокняжої та гетьманської доби.

Треба виділити ще одну важливу рису в діяльності НТШ, а саме його участь у наукових конгресах і з'їздах інших народів. Наприклад, НТШ брало участь у Польському Науковому Конґресі, у відзначуванні 25-ліття Польського Наукового Інституту, в Конґресі Чеської Науки, що відбувся у Вашингтоні, і т.д.

Дальший розвиток діяльности Наукового Товариства ім. Т. Шевченка залежить не тільки від активної праці його членів, від напливу молодих українських наукових сил, але й від моральної та матеріяльної дальшої підтримки збоку українських установ і нашої вільної громади. (л.п.)

МОЇ ДНІ
Ціна — 25 центів
БОРИС ОЛЕКСАНДРІВ

В глибокому смутку повідомляємо Українське Громадянство і Організацію Українських Націоналістів за кордоном, що дня 20-го грудня 1968 року в Трентоні, Н. Дж. відійшов у Вічність видатний член нашої Організації

бл. п. ІВАН САМОКИШИН

співак українських театрів і хорів, громадський і культурний діяч.

Достойній п-ні Дружині і Дітям передаємо щире співчуття.
Хай земля буде Йому пером!

ПОЛІТИЧНА РАДА ООУНЗ

13-го грудня 1968 року після тяжких операцій, відійшов на 69-му році життя у Вічність

МИКОЛА ФЕНЧИНСЬКИЙ

учасник змагань Українських Армій за державність України, підстаршина IV Бриґади Української Галицької Армії та польський в'язень у Тухолі.

До Америки приїхав в січні 1923 року й негайно включився в українське організоване життя: спочатку був секретарем Січі Богдана Хмельницького в Ню Йорку; секретарем ОДВУ в початках його організації та активним членом Українського Народного Союзу.

Осиротив:
дружина АННА з роду ШУТАК
син МАРТИН з дружиною КОНСТАНТИНОЮ
донька НАТАЛКА ДЖОЗВИК з мужем ЛЮДВІКОМ та дітьми: ОЛЕСЕЮ, ВОЛОДИМИРОМ і РИЧАРДОМ
сестра НАДІЯ СЕЛЬСЬКА з дітьми і внуками
брат РОМАН з дружиною РОЗАЛІЄЮ та сином РОМАНОМ
сестра ОЛЬГА БОБАЛО з дітьми

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ! ХАЙ БУДЕ ЙОМУ ЗЕМЛЯ ПЕРОМ!

Ділимося сумною вісткою із Рідними, Приятелями і Знайомими, що 15-го грудня 1968 року відійшов у Вічність наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. ПРОФ. ОРЕСТ Р. КУЗЬМА

емеритований учитель Української Гімназії в Коломиї, проживши 75 років.

ПОХОРОН відбувся 17-го грудня 1968 р. на місцевому цвинтарі в Коломиї.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ відбудеться в НЕДІЛЮ, 29-го ГРУДНЯ 1968 р. в ЦЕРКВІ СВ. МИХАЇЛА у ВУНСАКЕТ, Р. Ай.

В глибокому смутку:
дружина МАРІЯ
донька ВІРА БІЛИНСЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ
син БОГДАН з дружиною ТАЇСОЮ
внуки: ЛІДУСЯ, ОРЧИК і ІРОЧКА

Не під голосіння тужливих трембіт в Зелених Карпатах, але на чужині, в молитві клонимо наші голови перед Маєстатом Смерти

бл. п. ІВАНА САМОКИШИНА

Драматичного Артиста та Оперового Співака Українських Театрів в Україні та на чужині, Солієта Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, Визначного Члена Т-ва Гуцульщина та Предсідника Першого і Другого З'їздів Гуцульщини, що несподівано, з Волі Всевишнього відійшов до Вічної Ватри, в Трентоні, Н. Дж. дня 20-го січня 1968 року.

По відправі Панахиди в похоронному заведенні п. М. Кошика при Броад Ст. в понеділок, 23-го грудня та по Жалобній Службі Божій в Українській Автокефальній Православній Церкві у вівторок, 24-го грудня 1968 р. Тлінні Останки Покійного були перевезені на Вічний Спочинок на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Нехай Небесні Плаї стеляться Тобі Наш Дорогий Друже Іванку шовковими косицями Гуцульських Полонин.

„ГУЦУЛЬЩИНА" — Т-ВО ГУЦУЛІВ ВЕРХОВИНЦІВ

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ІЛЛІНОЙС
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ АМЕРИКИ і КАНАДИ
ВІДДІЛ ЧИКАҐО
ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ЧИКАҐО
мають шану запросити Вас на

ТРАДИЦІЙНИЙ БАЛЬ
З БЕНКЕТОМ і ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК
ініційованими УЧИТЕЛЬСЬКОЮ ГРОМАДОЮ в ЧИКАҐО

в суботу, 8-го лютого 1968 року
в залі Ґренд Бол в Готелі Шератон, 505 Н. Мічіґен Евню

ПРИБУТОК ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ.
Запрошення замовляти у д-ра М. Коленського, 2006 West Chicago Ave., Chicago, Ill.
Тел.: 235-8883

Дорогому Товаришеві праці, акторові Українських Театрів
СТЕФАНОВІ КРИЖАНІВСЬКОМУ
по ненадійній і невіджалуваній втраті
НАЙДОРОЖЧОЇ ДРУЖИНИ

МАРІЇ

складаємо свої сердечні співчуття, а замість квітів на свіжу могилу жертвуємо 80.00 долярів на Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка в Сарсель, Франція.

Хай пам'ять про Неї буде між нами!
АКТОРИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ
Філядельфія, Па.

Ділимося сумною вісткою з усім Українським Громадянством, що ненадійно відійшов у Вічність самітній наш Друг, активний член Секції Укр. Емеритів, коментатор політичних подій з цілого світа, дописувач дітючого журналу „Веселка".

Проф. ІВАН МАСЛЯНКО

в дні 23-го листопада 1968 року в Чикаго, Ілл. проживши 66 р., походив зі Синтина, Західна Україна. Похоронні обряди відбулися 26 листопада 1968 р.

Заімсть квітів на Його могилу, члени Секції Емеритів зложили на Українських Інвалідів 15 дол. на конті каси „Самопоміч" у Чикаго, За Спокій Його Душі на Богослужбу 5 дол. у о. сов. Павла Джулинського.

Будь здоров, спи спокійно наш Друже, а Американська Земля хай буде Тобі легкою!

Вічна Тобі Пам'ять!

ЧЛЕНИ СЕКЦІЇ УКР. ЕМЕРИТІВ

Чикаго, 17 грудня 1968.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. МАРІЇ КОМУНИЦЬКОЇ
складають 25.00 долярів
на Собор св. Софії в Римі.
Вічна Їй Пам'ять!
Мирослава та Василь ВИШИВАНІ

СЕКРЕТАРІ І ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ! Використайте останні дні 1968 року, щоб відвідати якнайбільше число українців та допомогти їм вступити в новий рік з найкращою забезпекою, яку може дати тільки грамота Українського Народного Союзу.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ! Використайте останні дні 1968 року для забезпечення себе й своїх рідних одною з численних, найдешевших на асекураційному ринку, грамот Українського Народного Союзу. Розпічніть новий рік з достатнім забезпеченням на старість та на всякі несподіванки долі.

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

Вівторок, 31-го грудня 1968 року — Година 9-та веч.
Залі Українського Народного Дому — 142 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА й НОВОРІЧНІ НЕСПОДІВАНКИ

Столики резервувати телефоном: ҐРемерсі 3-5289 щодня год. 12-7 вечером.

ДИТЯЧИЙ ГУРТОК КНИГОЛЮБІВ
при 82-му ВІДДІЛІ СУА в БРОНКСІ, Н. Й.
— влаштовує —

ВЕЧІР „ВЕСЕЛКИ"
в неділю, 29-го грудня 1968 року
о год. 4:30 по полудні
в залі церкви СВ. ПОКРОВИ
1745 Washington Avenue, Bronx, N.Y.
на який Батьків з дітьми, щиро запрошує
УПРАВА 82-го ВІДДІЛУ СУА

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1968 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1968 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ВІВТОРОК, 31-го ГРУДНЯ 1968 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Світова Виставка Поштових Марок в Празі 1968 р.

На філятелістичній виставці в Празі. Сидять (зліва): Іван Булат (ЗСА), д-р Рудольф Зайхтер (Зах. Німеччина) і Оскар Еріх Петерс (Східня Німеччина).

В днях 22 червня до 7 липня ц. р. в залях у Фучіка Парку відбулася філятелістична виставка.

Відкриття відбулося о год. 9-ій вранці при численній участі осіб, переважно представників міжнародних філятелістичних т о в ариств, клюбів і визначних філятелістів з усіх частин світу. На відкриття прибув і президент Чехо - Словаччини Людвіґ Свобода. Для загальної публіки вступ на виставку почався щойно о годин 2-ій по обіді.

В гарних приміщеннях, з гарно розположеними виставковими таблицями, втішалися своїми оформленнями різні збірки. Багато виставових рам були порожні тому, що бракувало збірок з Франції, де був тоді загальний страйк.

На виставці були виставлені 4 збірки марок України 1918-20 рр. і 2 збірки Пошти Закарпатської України з 1944-45 рр. Крім них було доволі добрих рідкісних поштових друків конверт, листівок України, в загальних збірках, які виставляли збирачі з СССР.

Нагороди за збірки українських марок отримали: д-р мед. Рудольф Зайхтер, Фермейл медалю, — і за його спеціяльний каталог марок України — срібний диплом; Ц. В. Робертс з Англії; З. Гілдінґ Фальк зі Швеції і д-р мед. Герберт Полляк із ЗСА. Всі три отримали срібно - бронзові медалі.

За збірки Пошта Закарпатської України" нагороди отримали: Мирослав Блага з Моравії — срібно - бранзову і Василь Іванчій з Ко- — бронзову медалю.

Треба відмітити, що між збірками України була гарно офорлена збірка пана Фалька, — а зі збірок Закарпаття пана Іванчія. Ця остання прекрасно оформлена й вдало описана, в додатку комплетна з усіма нюансами й курйозами. Збірка ця оформлена щойно цього року, і була вперше виставлена.

Оцінка збірок України була неправильною. Жюрі повинно було дати кращі оцінки. Ну, але що зробити, як і там не обійшлося без опіки „старшого брата". Жюрі із СССР мало рішальне слово при визначуванні нагород за українські марки.

Про нагороди я вже зав неофіційно 27 червня, ще до закінчення виставки.

На виставку з визначних філяделістів, збирачів марок України, прибули: пан Оскар Еріх Петерс враз із жінкою з Східньої Німеччини, д-р Медицини Рудольф Зайхтер із жінкою, Зах. Німеччина; д-р мед. Володимир Стоне - Балтарович з Праги, п. Іван Булат із ЗСА. Всі вони є уповноваженими знавцями для марок України. Також прибули— д-р мед. М. Сквейр з жінкою з ЗСА, пан Волтер Душа, Сх. Німеччина, пан Гоффман із Зах. Німеччини, д-р мед. Мілош Бром із Чехії, пан М. С. Блехман з СССР.

Відбулися ділові сходини Украіне Філятелістен Фербанд. з участю вгорі вичислених та інших збирачів мамарок України. Доповідав д-р Р. Зайхтер.

Намічується наступна численна зустріч збирачів марок України в Лондоні в Англії на наступній Світовій Виставці.

Іван Булат

УВАГА! СТУДЕНТИ І ВИКЛАДАЧІ ВИСОКИХ ШКІЛ, УЧИТЕЛІ ШКІЛ УКРАЇНОЗНАВСТВА, ЛЮБИТЕЛІ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ!

З нагоди 70-ти річного ювілею та 45-ти річчя наукової діяльности
проф. П. Ковалева
оголошуємо великий ювілейний
ВИПРОДАЖ КНИЖОК

В твердій оправі з золотим тисненням:

1. Українська мова $5.00
2. Лексичний фонд, том 1-ий $8.00
3. Лексичний фонд, том 2-ий $6.00
4. Основи формування української мови $6.00
5. Слов'янські фонеми $5.00
6. Молитовник, пам'ятка 14-го ст. $6.00

Також книжки в м'якій оправі:

7. Український наголос $1.00
8. Чистота і правильність української мови $1.00
9. Мистецтво слова (співавтор) $3.00

Друкується книжка проф. В. Чапленка:

10. Наукова діяльність проф. П. Ковалева $1.00

Деталічна ціна всіх перечислених книжок $42.00

Кожний, хто замовить всі 10 книжок ще до Різдвяних Свят дістане їх лише за $29.00

Приєднуючись до постанови Управи НТШ про збірку фондів для нової монументальної книжки проф. П. Ковалева п. н. „Українська фраза", закликаємо надсилати добровільні датки, що можуть бути відчислені від податкових звітів 1968 р.

Замовлення разом з чеком чи поштовим переказом слати на адресу крамниці МЕТА, 236 East 14th Street, New York, N. Y. 10003

НАВІТЬ „РУБІНОВИЄ ЗВЬОЗДИ" НАД КРЕМЛЕМ — З УКРАЇНИ

Московська „Комсомольская Правда" з 4 грудня на першій сторінці помістила наголовок, присвячений Ленінові, що звучить „всесвітньо" в умах комуністичних видавців: „Головна вулиця плянети". Під ним подано підназоловок „Під рубіновими зорями", з фотознімкою червоних велетенського розміру зірок над Кремлем. У статті про якусь вулицю ім. Леніна в „Константіновкє на Донбассє", себто в Україні, сказано: „Рубіни для кремлівських зірок виготувано на Донбасі, на констянтинівському заводі „Автошкло". Газета згадує, що раніше в Констянтинівці існувала фірма „Товариство дзеркальних заводів на Півдні Росії". В довгій кореспонденції з Донбасу двічі згадується про Росію, але ні разу не названо України, з якої Москва взяла навіть „рубіновиє звьозди".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 29-го ГРУДНЯ 1968 р.

ЧИКАГО, Ілл. Звичайні збори Б-ва св. Михаїла — 243 Відд. після Богослуження, в церковній залі при 12201 Савт Парнел Евню. На порядку нарад, крім звичайних справ, вибір Управи на 1969 рік. — М. Боманик, секретар.

НЕДІЛЯ, 12-го СІЧНЯ 1969 р.

ЧЕСТЕР, Па. Загальні зроби Б-ва св. Арх. Михаїла — 352 Відд. о год. 12-ій дня в Укр. Кат. Клюбі при 2nd St., Thurlow вул. Присутність всіх членів Відділу обов'язкова. — Е. Мінчак, гол., Я. Щербак, секр.

HOLYOKE, Mass. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 52 Відд. о год. 2-ій по пол. при 227 Rolf Ave., Aldenville, Mass. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії, вибір Управи на 1969 р. та інші важні справи. Проситься всіх членів прибути. — М. Ловчина, предс., В. Пиріг, кас., Д. Хрупалик, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва Любов — 45-ий Відд. о год. 12-ій дня в Укр. Клюбі при 847 N. Franklin St. На порядку: 1. Відкриття. 2. Відчитання протоколу з поп. зборів. 3. Вибір предс. і секр. зборів. 4. Звіт уступаючої Управи. 5. Дискусія над звітами. 6. Звіт Контр. Комісії і уділення абсолюторії. 7. Вибір нової Управи на 1969 рік. 8. Внески і запити. 9. Закриття зборів. Проситься чл. прибути на збори. — В. Б. Колінко, предс., М. Сеник, секретар, О. Н. Сеник, касир і помічник секр.

ГАМТРЕМК, Міч. Місячні збори Т-ва М. Шашкевича — 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при вул. 2376 Ґрилінґ. Проситься членство прибути — М. Борисьkевич.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, Ч. 6113. Праісторичне письмо!

Велика тайна країни Тарзане. Сподіваюся, Тарзане, більше корисних речей. — Ці мідяні скриньки дуже хитрі, Іто. Без завіс або замків! Ану подивімся, що тут! — Дуже корисні речі, Іто, але це не знаряддя. Це, праісторичне письмо! На мідяних плитах! Тут історія, Іто якої ніхто не знає!

75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303. 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 241. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1968 No. 241. VOL. LXXV

АСТРОНАВТИ З АПОЛЛО 8 ЩАСЛИВО ПОВЕРНУЛИСЬ НА ЗЕМЛЮ ПІСЛЯ ТРІЮМФАЛЬНОГО ЛЕТУ ДОВКОЛА МІСЯЦЯ; УВЕСЬ СВІТ ПОДИВЛЯЄ НОВЕ КОСМІЧНЕ ДОСЯГНЕННЯ АМЕРИКИ; ПЕРЕД ПОВОРОТОМ НА ЗЕМЛЮ АСТРОНАВТИ ПРОВЕЛИ ШОСТУ ТЕЛЕВІЗІЙНУ ПЕРЕДАЧУ

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 27-го грудня 1968

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ НЮ ЙОРК Н. РОКЕФЕЛЛЕР висловив надію, що леґіслятура стейту схвалить випрацьований його урядом конструктивний плян централізації шкільництва в Ню Йорку, до того часу, поки буде схвалений новий загальний плян організації всього шкільництва стейту. У зв'язку з цим губернатор звернувся із закликом до шкільних діячів, особливо заанґажованих у шкільній контроверсії в Ню Йорку, кермуватися стриманістю і самоконтролею у своїх виступах.

135 РІЧНЕ ЗІБРАННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІЯЦІЇ ДЛЯ СПРИЯННЯ НАУЦІ почалося в Даллас 26 грудня і триватиме шість днів. Головними питаннями обговорення будуть справи космічних дослідів, ґенетики, забруднення повітря, як також нових поглядів на початки життя. Під час відкриття зібрання відзначено 200-річчя, з часу, як відомий подорожник Джеймс Кук відбув першу подорож в Антарктику.

ЛОНҐАЙЛЕНДСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ опинилася знову перед загрозою страйку, що мав би початися о год. 12.01 ночі в суботу 28 грудня ц. р., не зважаючи на те, що Братство залізничих кондукторів зобов'язалося не страйкувати протягом 60 днів.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД М. НІКСОН і його родина провели спокійно Різдвяні свята в Кей Біскейн на Флориді. В різдвяному обіді родини Ніксонів взяли участь також новоодружені Дейвід Айзенгавер 3-ій і його дружина Юлія, донька Ніксона.

СХІДНЬО-НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ВІДМОВИЛИ в цьому році німцям із Західнього Берліну й Західньої Німеччини поїхати на відвідини до своїх кревних у Східньому Берліні. Три роки тому 800.000 західніх берлінців поїхали потягами, автобусами й автами до членів своїх родин до Східнього Берліну, відмежованих берлінським муром ганьби, з щедрими дарунками.

ГРУПА КОМУНІСТИЧНИХ СТУДЕНТІВ ВДЕРЛАСЯ до одної церкви в Західньому Берліні й почала співати Інтернаціонал під час тамошньої опівночної Різдвяної Богослужби. Поліція арештувала 6-ох авантурників. Студентські комуністи закликали теж в'язнів у західньо-берлінській в'язниці — вбити своїх сторожів і виламатись на волю.

У ПРАЗІ ЧУЖИНЕЦЬКІ ТУРИСТИ МАНІФЕСТУВАЛИ свої прихильні чехам почування під час Різдвяних свят. Під пам'ятник святого Вацлава, національного патрона чехів, складено різні вінки — від американських, голляндських, французьких, люксембурзьких туристів, здебільша студентів.

У КАЇРО ПРОГОЛОШЕНО комунікат на закінчення триденної візити совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика. Коментатори звернули увагу, що в тому комунікаті не було лайок проти „імперіялістів", ані зокрема, проти Америки, і що на летовищі, при прощанні Громика, не було привичних облудних совєтських обіймів і поцілунків. Газети твердять, що Громико переконував Нассера, щоб той не відновлював дипломатичних взаємин з ЗСА, що їх зірвано під час минулорічної ізраїльсько-арабської війни. Нассер буцім-то бере... веренного вирішування єгипе...

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИ... НАССЕР ПРИСЛАВ бажанн... Ричардові Ніксонові з наго... прислав їх президентові Джа... каз ,що Нассер сподівається ... супроти арабського світу, ані ... Нассер рішений відновити ди... рикою.

КОМУНІСТИЧНА ПІВНІ... ЛА 30.000 до 40.000 вояків ре... їх до Південної Кореї задля ... занської-терористичної війни. ... фльоту швидких моторових ... них неначе рибальські човни. ... комуністів підсилив факт, що ... ти впродовж 11-ох місяців 8... кого корабля „Пуебло". Це ... канського союзника Південн...

Хор „Дніпро" вист... концертом на тел...

Клівленд. — Український хор „Дніпро" у Клівленді попередніх років декілька разів виступав з концертами у місцевій телевізії, за що опісля вдячні громадяни висловлювали признання. Цього року хор має до диспозиції кольорову телевізію і виступить вперше з власною малою симфонічною оркестрою під диригентурою Євгена О. Садовського.

В суботу дня 4 січня 1969 р. о 12-ій год. дня, телевізійна станція W.E.W.S. — канал ч. 5, передаватиме півгодинний концерт українських коляд і щедрівок на тлі української традиційної різдвяної обстановки. Вступне слово про українські різдвяні звичаї і традиції в англійській мові виголосить проф. д-р Михайло Пап, а п-і М. Стрийська даватиме пояснення до змісту окремих коляд і щедрівок.

... хор ... на телевізії, щоб і цього року підсилити святочно-різдвяні настрої у хатах українських родин.

Доцільно є поділитися з українською громадою вісткою, що хор „Дніпро" одержав запрошення від Дирекції Експо 1970, Осака, Японія — взяти участь у мистецькій програмі цієї світової виставки. Запрошення з датою 16 грудня 1968 р. а пропонований час до виступу місяць серпень 1970. Це був би другий, після Експо 1967 у Монтреалі, виступ хору „Дніпро" на міжнарод-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Гюстон, Тексас. — **Астронавти полковник Френк Борман, капітан Джеймс А. Ловелл і майор Вілліям А. Андерс в космічному кораблі „Аполло 8" в п'ятницю о год. 11-ій перед полуднем щасливо повернулись на Землю після шестиденного лету в орбіту Місяця та десятикратного облету того земного сателіта, встановляючи нові рекорди в намаганнях людини опанувати космічні простори. Америка і ввесь світ з найбільшим напруженням очікували тієї досі найбільш сміливої і найбільш рисковної виправи в космос та з великою радістю і полегшею прийняли вістку про щасливе закінчення цієї історичної виправи.**

В останній день поворотної дороги від Місяця, четвер 26 грудня, залога Аполло 8 в складі полк. Френка Бормана, кап. Джеймса А. Ловелла та майора Вілліяма А. Андерса, провела спокійно, готуючись до „приземлення", місце якого визначено заздалегідь, згідно з цілим пляном, на Тихому Океані на Південний захід від Гаваїв в п'ятницю 27 грудня ц. р. На відстані 110 550 миль від Землі, летючи із скорістю 4 100 миль на годину, астронавти з Аполло 8 провели свою останню з їхньої подорожі телевізійну передачу, інформуючи контрольну стацію в Гюстоні і глядачів телевізій у світі про те, як вони почуваються і що роблять в останніх годинах своєї подорожі. Всі вони були в доброму здоров'ї й висловлювали свою радість з приводу того, що вже вертаються додому на Землю. Командант залоги полк. Борман говорив про майбутні космічні лети й зустрічі та про недалеку вже в майбутньому можливість телевізійних передач із поверхні Місяця. Під час своєї передачі астронавти спрямовували свої камери на Землю і показували її з різних боків водночас із їхнім наближуванням до Землі. Закінчуючи свою подорож до Місяця, в п'ятницю 27 грудня вони мали за собою півмільйона миль дороги, сто сорок і сім годин лету в космічних просторах, починаючи від суботи 21 грудня до п'ятниці 27 грудня, в тому 10 двогодинних кружлянь навколо Місяця.

Останню фазу повороту Аполло 8 на Землю, керівники космічної програми, як також і самі астронавти вважали найбільш критичною з огляду на те, що зближаючись до Землі, із скорістю 24 500 миль на годину, зовнішня конструкція корабля Аполло 8 розпалювалася до 5 000 ступенів Фаренгайта. Проте ж астронавти мали можливість зменшити, з наближенням до Землі, цю скорість до 300 миль на годину й викинути парашути, з допомогою яких відбулося вже само „приземлення" на водах Тихого Океану, де на них чекав лінійний корабель „Йоркавн" з гелікоптерами, які мали перевести видобуття астронавтів і згодом самого корабля Аполло 8 з моря.

Старшина корабля „Пуебло" пофальшував навіґаційні дані, щоб рятувати залогу

Сан Дієґо. — Лейтенант Едвард Марфі ,навіґаційний старшина на американському кораблі „Пуебло", що його північно-корейські комуністи захопили 23 січня ц .р., виявив на пресовій конференції, що він зумисне пофальшував записи так, щоб виходило, що той корабель в моменті схоплення його знаходився на внутрішніх водах Північної Кореї, коли насправді він знаходився за 16 миль від берегів. Мотивом того старшини було — рятувати залогу, бо можна було лякатися, що комуністи, не маючи ніяких свідків на широких міжнародних водах і не маючи права напастувати там американський корабель, можуть постріляти американських моряків. При тому фальшуванні був приявний північно-корейський старшина, який проте нічого не розумів. Ту пресову конференцію відкрив короткою заявою шеф морських операцій адмірал Томас Мурер. Він виявив, що капітан корабля, командор Ллойд Бачер, був ранений шрапнелею в часі захоплювання комуністами корабля ,а також чотири інші члени залоги були ранені. 20-річний моряк Дюан Годж згинув під час того, як нищив тайні документи корабля. Впродовж двох тижнів відбудеться офоційне переслухання капітана Бачера, старшин і всіх членів залоги „Пуебло". До того часу не вільно їм складати ніяких заяв до преси ані виїздити з Сан Дієґо.

За всю війну у В'єтнамі згинуло 30.430 американців

Саєгон. — Згідно з останніми офіційними даними — від 1 січня 1961 року згинуло у В'єтнамі 30.430 американських військовиків і 191,-306 було ранених. Утому самому часі згинуло по ворожому боці 427.595 комуністичних вояків. В минулому тижні згинув 151 американець і 838 було ранених. У В'єтнамі скінчилося 24-годинне перемир'я, проголошене американцями й південними в'єтнамцями. Устійненого обома сторонами перемир'я не було. Негайно після того перемир'я з'єднання Першої кавалерійської дивізії перейшли до наступу, прочищуючи терен на північний захід від Сайґону і вбили 53-ох ворожих вояків. Вперше за всю в'єтнамську війну застосовано найбільші випродуковані до цього часу бомби вагою 10.-000 фунтів — довгі на 9 стіп і широкі у промірі на 4 стопи — для прочищування джунґлів. Знову ж великі летунські фортеці Б-52 бомбардували „шлях Го Чі Міня" на території Лаосу.

Підпільне комуністичне радіо проголосило, що комуністи повідомили трьох американських полонених вояків, що внедовзі звільнять їх, і ті вояки виявили велику радість та „дякували за гарне відношення до них" під час перебування в полоні. Докладного часу і місця, коли їх звільнять — не подано. Також на терені Паризької конференції — без зміни. Лідер делеґації комуністичного Фронту Національного Визволення у Парижі Тран Буу Кієм склав візиту французькому міністрові закордонних справ Мішелеві Дебре. Комуністи продовжують пропаґанду за зміну уряду в Сайґоні, бо теперешній, мовляв, не здібний заключити „почесний мир".

Арабські терористи обстріляли в Атенах ізраїльський літак

Атени. — В четвер 26 грудня ц. р. о год. 11.50 хвилин перед пол., коли прибулий з Тель Авіву великий пасажирський літак ізраїльської лінії Ель Аль грів на летовищі в Атенах мотори для вистартування в дальшу дорогу — два молоді мужчини відкрили по ньому вогонь з ручного скорострілa та обкидали його гранатами. Літак зупинився в Атенах тільки на короткий час в дорозі до Парижу. Він віз 41 пасажира, крім залоги. Один пасажир, 50-тирічний морський інженер Леон Шірдан, поцілений кулею — згинув на місці, а 28-річна стевардесса Ґаннах Спіра була важко поранена. Залога відчинила виходи з літака, передбачені на загрозливі випадки, й пасажири та члени залоги вискакували і, скриваючись від куль, бігли в сторону близького адміністраційного будинку. Грецька поліція негайно окружила й роззброїла напасників, якими виявились 19-річний студент Махаб Стейман з Лібії та 25-річний Махмуд Мохамад, вчитель, палестинський арабський втікач. Вони заявили, що діяли з наказу від арабської терористичної організації Народний Фронт для визволення Палестини. Прибули французьким літаком з Бейруту в Ливані за пів години перед прилетом ізраїльського літака. Пожежна сторожа погасила пожежу на літаку. Цей акт викликав велике обурення і порушення в Ізраїлі. Речник ізраїльського уряду загрозив арабським державам, що їхні літаки „так само доступні на атаки, як ізраїльські". Представник арабських партизанських організацій в Ню Йорку д-р М. Т. Мехді боронив той терористичний акт, як морально і політично оправданий.

Совєти не сподіваються змін у політиці ЗСА

Ще новообраний президент ЗСА Ричард Ніксон та його уряд не перейняв формально влади, а вже московсько-совєтські урядові представники намагаються виявити, що означатиме для СССР і так зв. „комунізму" зміна влади в Америці. Московська „центральна" преса виявляє в коментарях велику стриманість. Однак, „Правда" й ін. чазети підкреслюють два факти, а саме: уряд президента Ніксона зверне більшу увагу на Европу та буде підсилювати НАТО. На сторінках „Радянської України" керівник відділу для країн Америки в ТАСС В. Вашедченко писав 8 грудня, що „у ході передвиборчої кампанії Ніксон обіцяв покласти край насильству і злочинності на вулицях американських міст, використовуючи більш активно судово-поліцейський апарат". Подаючи це, совєтський коментатор не дає тій обіцянці Р. Ніксона жадної оцінки. В загальному совєтські передбачування зводяться до того, що: „Як показує історія, заміна уряду демократів урядом республіканців ніколи не приводила до різкої або до корінної зміни політики ЗСА. І це зрозуміло, оскільки і та, і та партії служать одному клясові — монополістичній буржуазії. Від зміни персонажів у складі уряду ЗСА не слід тому чекати нічого драматичного".

Померла проф. Ростислава Темницька

Нюарк. — В четвер 26-го грудня ц. р. в шпиталі Марії в Пассейку померла після тяжкої недуги проф. Ростислава Темницька з Білинських, вдова по Володимирі Темницькому, видатному соціялістичному діячеві та кол. міністрові закордонних справ в уряді УНР під проводом Б. Мартоса, довголітня вчителька музики в Українських Музичних Інститутах в краю, в Німеччині та в ЗСА. Осиротила сина Іринея Юрія, невістку Софію та трьох внуків Володимира, Юрка й Ореста. Похорон сл. п. Ростислави Темницької відбудеться в суботу 28 грудня ц. р. о год. 10-ій ранку з церкви св. Іваса Хрестителя в Нюарку на цвинтар Факс Чейз у Філядельфії, Па.

Д-р Василь Іваницький, президент УЦР в Арґентині, відвідав Канцелярію УНС

Джерзі Сити, Н. Дж. — В поворотній дорозі з Канади, до Головної Канцелярії УНСоюзу і „Свободи" завітав відомий громадський діяч в Арґентині, президент Української Центральної Репрезентації та голова Комітету Пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі д-р Василь Іваницький. Як член Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців, д-р В. Іваницький брав участь у недавніх нарадах СКВУ в Канаді. Під час зустрічі з представниками Екзекутиви УНСоюзу і редакторами „Свободи" д-р Василь Іваницький обговорював можливість поширення на Арґентину діяльности УНСоюзу. Він далі інформував про хід кампанії для встановлення пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі. Столиця великої Арґентинської Республіки є немов неофіційною столицею всієї Південної Америки, з цілими вулицями дипломатичних представництв із усіх країн світу. Площа „Палерма", приділена Міською Управою, є одна з найгарніших площ і, як сказав д-р В. Іваницький, „наш Тарас Шевченко стоятиме в сусідстві з величним пам'ятником Джорджові Вашинґтонові та інших пам'ятників". Д-р Василь Іваницький поінформував про найновіші вибори до УЦРепрезентації і пляни пожвавлення праці того найвищого політично-громадського українського представництва в Арґентині, про відзначування 100-ліття „Просвіти", про жертвенність українських людей в Арґентині, зокрема на пам'ятник Т. Шевченкові, але й про особливі економічні їх труднощі у зв'язку з інфляцією. Враховуючи ту економічну обставину, а також всеукраїнське значення події — встановлення пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі, Секретаріят СКВУ в своїх Резолюціях звертає увагу українців у вільному світі на важливість того проєкту. Д-р Василь Іваницький відлітає в кінці тижня до Буенос Айресу.

Українська молодь взяла участь у телевізійній програмі „Різдвяний світ"

Ню Йорк. — Увечорі 24 грудня на програмі „Бел Телефон Ауер" відомий актор і коментатор Віктор Борґе провадив одногодинний Різдвяний концерт, виконаний дітьми й молоддю різних етнічних спільнот. У тій кольоровій програмі брали участь 400 дітей і молоді. Передавали цю програму ЕНБІСІ на каналах 4, 20 та інших у кількох інших стейтах. Віктор Борґе звернув увагу глядачів на багатство різних національних культур, принесене на американську землю іміґрантами з різних країн. Виступали у своїх народних ношах діти й молодь, батьки яких прибули з Німеччини, Польщі, Італії, Швеції, з різних країн Африки і т. д. Під час „подорожі" по країнах Европи коментатор заповів, що далеко звідси над Чорним морем лежить країна під назвою „Юкрейн" — Україна, і в той час було показано географічну мапу України. „Ніде так не передають радість з приводу Різдва, як це заведено в Україні за старовинним звичаєм", — сказав Віктор Борґе, коли телевізійна камера показувала чудово вишиті українські рушники, з-за яких з'явились прикрашені віночками і стрічками голівки українських дівчат Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку. Разом із юнаками дівчата виконали „Гопак", після якого телевізійний коментатор сказав, що він би на свої старші роки вже не зміг взяти участи в такому стрімкому танці. Українці виступали й під кінець цієї розкішної програми, проспівавши українською мовою кілька рядків з нашої колядки, а потім влились у спільний хор із 400 осіб, що виконував англійською мовою „Тиху ніч". Виступ „Верховинців" підготував хореограф Олег Ґендза із своєю дружиною, яка виступала з танцюристами, а за виступ хору відповідав диригент Р. Степаняк.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Різдво у стурбованому світі

Святковане за новим стилем Різдво Христове дало нагоду численним лідерам у широкому світі висловити глибоку стурбованість з приводу неспокою, який постав не тільки у відносинах між окремими державами, але й у людських умах та душах. Папа закликав у своїй різдвяній промові вглибитися в духові вартості християнізму, а не дивитися на Різдво, як тільки на „святкування традиції, нагоду до радости й відзначування зворушливих звичаїв, до приємного проведення часу в родині й громаді". Над самим центром Різдвяних святкувань, Вифлеємом, тяжіла атмосфера ізраїльських військових розпорядків безпеки та погроз арабських терористів. У Британії королева Єлисавета вперше використала нагоду для перестороги проти расової і релігійної нетолерантности. Чехо - словацький прем'єр, здаючи собі справу з пригнобленого настрою в окупованій большевиками країні, закликав не тратити віри і не падати духом. У Франції не було звичайних веселощів, бо загал громадян не знав, що їм завтра принесуть затяжна господарська криза та гострі обмеження, продиктовані урядом. Західньонімецький канцлер говорив про загрозу, яку становить для Німецької Федеративної Республіки совєтська інвазія до Чехо - Словаччини . . .

Тільки З'єднані Стейти Америки мали дійсно причину радісно святкувати цьогорічне Різдво. Успішний лет трьох самовідречених, хоробрих астронавтів, викинених у позамісячні простори найпотужнішою ракетою, що її до цього часу збудував людський ум, давав добру підставу бути гордими з цього нового кроку на шляху до пізнання Правди. Транслювання відчитуваного астронавтами із закиненої у космічний простір кабіни біблійного переказу про створення світу було зворушливим доказом, що наука не перечить релігії і що ті, які дошукуються найглибших таємниць всесвіту, самі можуть і повинні бути людьми віруючими, побожними. Звільнення 82-ох членів залоги корабля „Пуебло" після 11-місячного полону в комуністичній Північній Кореї додало також радости у святковий Різдвяний час, дармащо синці на тілах звільнених моряків ще раз свідчать про те, яка жорстока порода двоногих створінь зазіхає на вільний світ.

Світ стурбований і схвильований багатьма запальними пунктами, що погрожують новою великою пожежею. Але — людство не стоїть на місці: воно відзначає великі свята і воно ступає вперед на вічному шляху поступу.

Велич людини

Хоча є сотні й сотні тем, але в ці святкові дні домінує найважливіша тема: Різдво. Кожний по-своєму його зустрічав або ще буде за календарем старого стилю зустрічати. Однак, є щось одно спільне для всіх людей християнського віровизнання на землі в ці дні — відчуття радости. І в звичайні дні батько чи мати купують дітям забавки, нові черевички чи книжечку, але все те цілком інакше сприймається дітьми у звичайні, будні дні. Нині ж на всьому позначена особлива радість — радість святкування Народження Ісуса Христа. Під впливом цього релігійного свята і ті люди, що не заходять до церкви, або заходять більше для того, „щоб сусіди бачили", відчувають у душі дивну зміну, приплив бажання бути кращим, зробити щось добре іншому. У ці дні і мільйонери, і убогі хочуть і діляться з іншими тим, що мають. Американський юнак у районі Брукліну, що зветься Флатбуш, три дні підряд аж до пізнього вечора пускав потихеньку колядки для всіх у дні Різдва: батьки купили йому магнетофона перед святами, і юнак в такий спосіб ділився з іншими людьми своєю радістю. І ніхто не протестував проти чудової колядки „Тиха ніч", хоча на тій вулиці живуть і християни, і жиди, і мусульмани, і такі, що не думають про Бога. Бо різдвяно-новорічний час — це час особливий.

У Совєтському Союзі розповідали анекдоту про академіка Павлова. Вийшовши із офіційного засідання в Академії Наук з „орденом Леніна" на плащі, академік-фізіолог світової слави скинув капелюха перед зачиненою владою церквою і перехрестився. На запитання групи комсомольців, чому академік перехрестився, Павлов відповів: „Тому, що я — академік". Може, коли б запитали астронавтів-героїв з „Аполло 8", чому вони в день Різдва, перебуваючи біля іншого небесного світила Місяця, передавали нам уривки із Святого Письма, — вони відповіли б: „Тому, що ми — астронавти". Велич людини особливо відкривається людині тоді, коли її свідомість і увага звернені до Бога — до свого Творця. І не лише велич, а й кра-

Ярослав Курдидик

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА І В'ЄТНАМ

Якраз минуло чотирнадцять років від часу, коли Уряд, очолюваний президентом Айзенгавером, запропонував новопосталій Республіці Південного В'єтнаму економічну допомогу. Через три місяці після того Вашингтон погодився вислати своїх військових інструкторів для вишколу південнов'єтнамської армії. В липні 1959 році загинули перші американські вояки, а тепер ця цифра перейшла вже 30 тисяч...

Експерти в и с ловлюють думку, що приявність американців у В'єтнамі розтягнеться, мабуть, із деякими стратегічними варіяціями і на ввесь період президентури Ніксона і, не зважаючи на те, що може статися до 20-го січня 1969 року, йому припаде завдання закінчити цю війну, як це він уже не раз підкреслював, на „задовільних і почесних для ЗСА умовинах".

Це вже вирішена справа, що, починаючи від 1969 року, ЗСА поступово пересуватимуть тягар війни на південних в'єтнамців. Повільне стягування американських військових з'єднань розпочнеться з тією хвилиною, коли Уряд Південного В'єтнаму зможе заступати їх відповідно підготованими своїми з'єднаннями. Така постанова запала 6 місяців тому, і обидві сторони, тобто ЗСА і Південний В'єтнам, намагаються перевести її в життя всіма засобами.

У кругах найвищого американського командування твердять, що Південний В'єтнам переходить приблизно той самий процес „морального і м і л і т арного скріплення", що його колись перейшла Південна Корея. І вояцтво і цивільне населення почало усвідомлювати, що ЗСА погодяться допомагати їхній державі і в майбутньому під умовою, коли вона зможе поставити й увести в дію таку мілітарну силу, яка ґарантуватиме внутрішню і зовнішню безпеку. Велику допомогу в цьому процесі морального і мілітарного скріплення подають близькі до в'єтнамців своєю азійською ментальністю південні корейці, ділячись з ними своїм болючим досвідом ліквідації впливів комунізму, самопосвятою і патріотизмом. І це факт, що молоді добровільці, які зголошуються тепер до південнов'єтнамської морської піхоти, не поступаються своєю якістю перед американською морською піхотою. Власне їм приписують заслугу, що п і вденнов'єтнамському урядові вдалося поширити свою контролю на майже 75% території країни.

У розмові з журналістами амбасадор ЗСА в Західній Німеччині, Кебот Ладж, заявив, що, не зважаючи на всякі можливі ускладнення, які можуть виникнути на паризькій конференції, уряд Північного В'єтнаму мусить усвідомити, що коли американці будуть примушені поновити летунські налети, то ці налети відзначатимуться куди більшою силою та засягом, і що ЗСА не залишиться ніякого іншого виходу, як всіми можливими засобами вкоротити цю війну вже тоді не в Парижі, а на побойовищах.

Однак, виходить, що Ганой не дуже то враховує „риск майбутнього". Про це свідчать посилення атак, що їх переводять здебільша реґулярні північнов'єтнамські частини, і незмінність пропаґанди в радіо і часописах. Що більше, Го Чі Мін і його оточення твердять, нібито саме тепер наступив у війні переломовий момент, від якого вже недалеко до остаточної перемоги. І населення Північного В'єтнаму, як виявляється із зізнань полонених та перекинчиків, не маючи змоги послухати того, що говорить „друга сторона", скоряється комуністичній моральній пресії.

Ганой протягом трьох років твердив, що він не розпочне переговорів про будь-яку форму замирення доти, поки ЗСА не припинять бомбардувати його територію. А тепер ганойські пропаґандисти заявляють, що „американці втомилися, хочуть війну сповільнити, а потім і зовсім припинити". Однак, у Вашинґтоні добре знають, скільки правди в усій тій пропаґанді. З числа забитих північних в'єтнамців, із схоплених довірочних документів, із зізнань дезертирів, зокрема двох перекинчиків, що є тепер у складі делеґації Південного В'єтнаму, полковника, який був кілька років членом оперативного штабу В'єтконґу, і жінки, яка командувала батальйоном п і в нічнов'єтнамських каміказів - „самогубців", американська розвідка довідалась чимало нового і цікавого про те, чим живе і що думає Го Чі Мінова кліка.

Появилася вістка, що В'єтконґ хоче зробити „гуманний жест": звільнити кількох полонених американських летунів. А, з другого боку, як слід розглядати нещодавню заяву одного із „достойників Ганою", ґенерала Ван Віна, що, мовляв, висліди паризької конференції залежатимуть не від того, що на ній говорять представники обох сторін, а в першу чергу від того, „наскільки і як довго ми у Південному В'єтнамі зможемо вести війну у такій формі, як тепер. Від цього, а не від чого іншого залежатиме, з якою ціною підходитиме й розцінюватиме нас ворог. Отже мусимо продовжувати війну і з позиції сили диктувати наші умови".

За пресовими вістками, американську делеґацію на паризькій конференції очолюватиме Кебот Ладж. Він, як колишній амбасадор у Сайґоні, знає про силу воюючих сторін, і до нього, як всестороннього знавця В'єтнаму, примушені будуть прислухатися навіть найзавзятіші його вороги.

Із кругів, близьких до новообраного президента Ніксона, виходить, що його Уряд намагатиметься припинити війну у В'єтнамі по змозі якнайскоріше, але не „капітуляційними м е тодами". А після того уникатиме таких ситуацій, в яких сама тільки Америка має нести тягар воєнного конфлікту. Припинення війни мало б, на думку воєнних фахівців, забрати не менше як рік, бо приблизно стільки часу буде потрібно, щоб південнов'єтнамська армія перебрала на себе повністю всі суходільні операції. Американська повітряна і морська охорона залишилася б у тій країні так само, як і в Кореї, на непередбачений час.

Є також вістки, що Ніксон уважає В'єтнам, над яким намагається розпростерти свої впливи Китай, за „другорядної ваги справу": для ЗСА не Китай, а СССР є ворогом число 1, і, щоб витримати натиск цього головного ворога, треба мати сильну Европу. Тому вважають, що майбутня політика ЗСА буде в першу чергу „европейською", і в цій політиці Вашинґтон має передбачити різкі зміни.

Василь І. Гришко

„ЯК МОЖНА РОЗУМІТИ..."

(2)

Справа бо в тому, що не лише за тлумаченням цього „права" Сталіним, але й за звичайною логікою речей практично вийти з СССР могла б тільки така республіка, яка „має куди виходити", тобто — якщо вона не оточена з усіх боків іншими совєтськими республіками. Тому факт окупації совєтськими військами та приступлення Москвою до „совєтизації" країн Східньої Европи на захід від кордонів України після війни, на мою думку, зробив перспективу перетворення України в одну із внутрішніх республік повоєнного імперіяльного комплексу Москви настільки реальною, що це відіграло фатальну ролю в дальшій долі навіть і формальної „суверенности" УССР, як „союзної республіки". Таким чином мій перший висновок зводився до того, що втрата Україною по війні „межової позиції" в географічно-політичному відношенні до незалежної від СССР частини світу фактично створила для України в СССР таку „безвихідну" ситуацію, яку можна б, за аналогією з філософсько - екзистенціялістичним окресленням ситуації безпосередньої н е б е зпеки смерти для окремої людської індивідуальности, н а звати „межовою ситуацією" — в розумінні безпосередньої небезпеки національної смерти.

Саме тому я надав у своїй доповіді такого в е л икого значення процесам „відсовєтизації" й емансипації від Москви її комуністичних сателітів на захід від кордонів УССР, вбачаючи в перспективі усамостійнення цих країн т. зв. „націонал - комуністичним" шляхом за юґославським зразком також і перспективу „відкриття" цим у майбутньому й для України можливости „виходу з СССР" таким же „націонал. - комуністичним" шляхом. При чому, говорячи про таку перспективу, я зовсім не мав на увазі якийсь „вихід із СССР" за згодою Москви, як це чомусь вважає самозрозумілим коментатор моєї доповіді, а навпаки, — я цілком ясно висунув твердження про те, що це означає фактично революційний шлях національно - політичного усамостійнення України, хоч це також означало б українську державність не в тій формі та не з тим соціяльно-політичним змістом, до яких звикла в своїх мріях більшість еміґрації. З такою моєю думкою, звичайно, кожному вільно не погоджуватись, але не бачити в ній державницько - самостійницької позиції, як це виглядає з інтерпретації цієї думки та висновку коментатора, можна тільки через вузькопартійне пов'язування державницько - с а м остійницької позиції лише з одним якимсь „єдиноправильним" її розумінням або ж просто через звичайне непорозуміння.

До речі, дуже дивним і прикрим непорозумінням у коментарі звучить арґументація висновку щодо „неясности" моєї державницько-самостійницької позиції на базі моєї реакції на спробу одного „дискутанта" в залі вчинити мені „допит" у формі того, що коментатор назвав „прямо поставленим питанням" про те, яка, мовляв, моя державницько - самостійницька позиція.

Хоч сам коментатор підкреслив у своїй статті дослівно, що „дискусія після доповіді пройшла на такому низькому рівні, що просто не хотілося виступати" і тому він не тільки не виступав, а навіть не мав терпцю й дочекатися закінчення „дискусії", проте він чомусь не зміг зрозуміти того, що й доповідачеві, так само, як і коментаторові, теж „просто не хотілося" поважно відповідати на цілком неповажне питання „допитувача", який саме найбільше й спричинився до такого низького рівня дискусії, намагаючись перетворити її в „судилище" над доповідачем за зразком тих, улаштуванням яких „прославив" себе цей „допитувач". Звичайно ж я навіть і не припускав, щоб у питанні про мою „позицію" йшлося не про те, яким ідеологічним „ізмом" можна її окреслити, а про те, що тут малась на увазі, за висловом коментатора, „така дилема: самостійна чи не самостійна?". В кожному разі, для мене ніколи не існувало й не існує такої „дилеми", що цілком ясно було усім неупередженим слухачам із самої доповіді, про яку тут іде мова.

3. Найбільш протил е жною до справжнього змісту моєї доповіді є та частина її інтерпретації коментатором, що становить собою цілий другий розділ його статті, де порядком ніби полеміки з доповідачем автор узявся заперечувати якраз такі твердження, яких я в своїй доповіді не виставляв. Так, наприклад, автор статті чомусь написав, що, говорячи про т. зв. „Заяву 35-ти", „доповідач не відзначив того, що його відзначають супротивники цієї заяви, — що вона, мовляв, висуває менші вимоги, аніж ті, що їх висувають люди на Україні". А тим часом це подвійно не відповідає правді. Поперше — я спеціяльно всю ту частину своєї доповіді, де мова йшла про „Заяву 35-ти", присвятив головним чином запереченню ц і л к ом неправдивого закиду її противників, немовбито в ній „висувались менші вимоги, ніж вимоги в заявах людей в Україні". Навпаки, заявив я, посилаючись на свою порівняльну аналізу „Заяви 35-ти" в зіставленні її з 35-ма заявами - документами з України: в „Заяві 35-ти" не тільки висловлено всі вимоги, які тільки можна знайти в 35-х заявах - документах з України, але в ній фактично є більше „вимог", лише виставлено їх у стислих формулах узагальненої аналітично - політичної мови наукових працівників з-поміж української еміґрації в Америці, відмінно від більш просторої й більш емоційно-полемічної форми вислову авторів заяв - документів з України, що є переважно в зв'язку з конкретно - індивідуальними справами їх авторів у безпосередній конфронтації з своїми власними урядовими чинниками. Власне, казав я, різниця між цими двома типами заяв-документів з двох різних сторін полягає тільки в стилі й тоні вислову, а не в змісті того, що в них висловлено, бо те, що в заявах - документах з України справді має форму вимог чи прохань, у заяві еміґрантів - науковців з Америки не має й не могло мати форму „вимог", а тільки форму науково - об'єктивних стверджень фактів та відповідних висновків з них. Саме ж формальне адресування заяви з еміґрації тим самим совєтським (але не тільки совєтським!) чинникам, до яких звернені й заяви авторів з України, було передусім тим засобом, за допомогою якого можна було довести її до відома ширших кіл людей в Україні, за зразком того, як адресовані в такий спосіб подібні заяви - документи тамтешніх авторів стають відомими й поза урядовими колами в Україні.

(Закінчення буде)

З НАШИХ БУДНІВ

ПІД КІНЕЦЬ РОКУ

„Час летить стрілою, а стрілка годинника невпинно посувається вперед", — як починав колись свою радіопрограму п. Петро Мельник у Ню Йорку, — і з так багатого подіями та ювілеями 1968-го року залишився нам заледве мишачий хвіст . . . Тож дозвольте хоч під кінець цього ювілейного року згадати добрим словом видатну річницю, досі мною не відмічену — 100-річчя Матірного Т-ва „Просвіта", що так багато заважило на безпросвітній долі західньої вітки нашого народу, що внесло „світло науки і знання" під низькі галицькі стріхи, світло, що потім розпромінилось у маштабах всеукраїнських.

Парафразуючи слова нашого генія, Тараса Шевченка, можна сказати, що „у кожного (ювілея) своя доля . . ." Як живі люди, так само ж і ювілеї бувають більше і менше щасливі, якщо йде мова про паради, наради чи святочні академії, котрими їх громада зустрічає. Може й тому, що цей 1968-ий рік був такий вагітний історичними подіями і всякими іншими ювілеями, громада вже не знайшла ні часу, ні змоги ані ентузіязму підготовити Матірному Т-ву „Просвіта" такий столітній ювілей, на який вона собі заслужила.

Але я думаю, що ситуацію врятував, під деяким оглядом, наш відомий меценат і добродій молоді, славний гуцул з Коломиї, Григорій Яремчук, кинувши в 220-му числі „Свободи" бойове гасло — відзначити сторіччя „Просвіти" збіркою 150-тисячного фонду на наші культурні потреби! В той спосіб друг Яремчук розтягнув, можна б сказати, святкування ювілею „Просвіти" принаймні на кілька наступних років, бо в цьому році вже цілком певно не сколектуємо вище згаданої суми.

Що мене особисто та інших колеґ пера особливо взяло за серце в цьому проєкті, це те, що друг Яремчук уже наперед призначив теплою рукою 50 тисяч талярів з вище згаданої суми на „фонд допомоги для старших працівників пера, письменників, мистців . . ., тих, що працю свого життя віддали українському народові". А Бог би Вас любив, пане Грицю, за Вашу щедрість та уважливість для нашого, закобзареного брата! Та й аби Вам допоміг якнайскорше знайти цих „15 тисяч українських сердець", що склали б одноразово по 10 долярів на ювілейний дар „Просвіті"! Хоч тут, мені здається, справа не так в українських серцях, як у . . . кишенях.

Та поки нам (дай, Боже, дожити!) щось капне з цього ювілейного фонду, ми, друзі-літератори, не смімо тепер забувати за наших, старших віком, хворих та немічних товаришів пера, або тих, що опинилися у вільному світі віднедавна, без даху над головою, без засобів до життя . . . Як щороку, так і в цьому році, з нагоди Різдва Христового і Нового Року, Літературно-Допомоговий фонд Об'єднання Українських Письменників „Слово" гаряче апелює до української громади, щоб скріпила своїми пожертвами цей фонд, допомогла йому нести успішну допомогу тим, що її найбільше потребують, що на неї найбільше заслужили!

І к е р

найкраще з УПРепрезентації, яка б загально потвердила це. По якомусь часі передали мені зі світу, що посол Зеновій Пеленський погодився потвердити, що „хлопці такі матеріяли для УПРепрезентації збирали, і навіть дехто їх передав". Значить і з цього боку укладалося не зле.

Тепер треба було перевірити, наскільки поліція лишила мене в спокою, тобто наскільки повірила моїм твердженням. Я написав маленького „ґрипса", запхав його в комірець сорочки й передав з брудною білизною на світ. Якщо аґенти залишили мене, ніхто того „ґрипса" не знайде, бо стражники роблять ревізію поверховно, якщо ж аґенти далі мають мене на оці, вони напевно „ґрипса" знайдуть. Зміст „ґрипса" був уложений так, що я мав у ньому ще додаткову оборону, а крім того вислання його мало доказувати, що я ніякого зв'язку зі світом не маю, бо ось пробую передавати на світ записку.

Трюк удався повністю. Наступного дня „сам" „пшодовнік" Гук, старий тюремник, українець з походження і кат українських політичних в'язнів, який вславився своєю участю в катуванні полковника А. Мельника й товаришів у відомій масакрі в тюрмі на Баторія, влетів у камеру, як ураґан, наказав мені зібрати всі речі, після чого заведено мене в темницю. В камері знайдено захований олівець. А після ночі в темниці перевели мене на інший відділ в колишньому адміністративному будинкові і тут поміщено в найгіршій камері. В куті, без світла, цілий день спливала

така можливість була, бо чому викликати нашого відділового? А коли так, то справа проста: придушити стражника, забрати ключі і на волю!

Воля — це щось таке для кожного в'язня, що він не може спокійно про неї мріяти. Про неї йдуть безконечні балачки, завжди з насолодою вислухуються леґенди про втечі, надзвичайні звільнення, амнестії. Амнестія завжди живе в тюрмі. Мрії про неї не вмирають ніколи. Колишні в'язні большевицьких концтаборів кажуть, що у них навіть в найгірших умовинах не вмирали надії на амнестію. Тільки що ті надії, як правило, не збувались. У Бриґідках в'язні навіть знаходили „оправдання", чому сподівана амнестія не прибуває: її дали, але вислали сліпим хлопцем, і той десь блукає.

(Далі буде)

ПІВТОРАГОДИННИЙ ФІЛЬМ ПРО КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО

Дітройт. — Півторагодинний кольоровий і звуковий фільм продукції д-ра Романа Блюй, власника фільмової студії „Роліна", вперше було показано в залі „Артс Інституту". Дикторський текст у фільмі читає о. д-р В. Гавліч. „Новий Шлях" з 21-го грудня не повідомив, хто був автором дикторського тексту. У фільмі зняті кадри з прибуття Архиєпископа Йосифа Сліпого до Риму та докладно зафільмовані зворушливі сцени з перебування Кардинала у Торонті і в Дітройті.

ДБАЮТЬ ПРО ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТРАДИЦІЙ У БРАЗИЛІЇ

Куритиба. — Крім святкових відзначувань 100-ліття Товариства „Просвіти", філії якого працюють у кількох містах у Бразилії, українці влаштовують виставки народної ноші, українських видань тощо. Жіноча Організація при Хліборобсько-Освітньому Союзі влаштовує у своїх відділах традиційні українські Вечорниці, з мистецькою програмою та конкурсом на найкращі українські блюзки і сорочки. На святкових бенкетах і товариських зустрічах упорядники дбають про українські страви. Добре розбудована в Бразилії УКЦерква, але не вистачає священиків в Українській Православній Церкві, про що інформував тижневик „Хлібороб" ч. 35/1968 р.

ДІТИ МУЗИЧНОГО САДОЧКА ЗУСТРІЛИСЯ ІЗ СВ. МИКОЛАЄМ

Ню Йорк. — Близько 30 дітей з Музичного Садочка, що його провадить п-і Галина Мирошниченко, піяністка і малярка, радісною громадою зустріли в неділю 22-го грудня у великій залі УН-Дому святого Миколая. Діти Садочка, який працює при Українському Музичному Інституті, спочатку показували батькам та дітям-гостям свої перші умілості маршувати, співати, бити в барабани тощо. Після попису до них прибув св. Миколай, ролю якого вже кілька років талановито виконує інж. Петро Марченко, роздавав їм подарунки та жартував із радісною малечою їхньою рідною мовою. Час навчання в Музичному Садочку триває два роки, після чого здібніші діти переходять до різних професорів УМІнституту, до Балетної Школи і Театру - Студії.

УККА РЕКОМЕНДУЄ ГЛЯДАЧАМ ФІЛЬМ „ВСТАНЕ УКРАЇНА"

Ню Йорк. — Окремим листом з Канцелярії Українського Конгресового Комітету рекомендується громадам Відділів УККА на місцях побачити документальний, кольоровий і звуковий кінофільм „Встане Україна" про перший Світовий Конгрес Вільних Українців, СКВУ, продукції Я. Кулинича. Демонстрування фільму в неділю 29 грудня відбудеться в Домі ОУВФронту на 315 Іст. 10 вулиця, о 3-ій по полудні і о 6-ій г. вечора. Фільм „Встане Україна" йтиме також у інших містах.

✝

Ділимося сумною вісткою, що прийнявши Найсвятіші Тайни відійшла у Вічність, дня 26-го грудня 1968 року наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

БЛ. П. ПРОФ. РОСТИСЛАВА
ТЕМНИЦЬКА

вдова по ВОЛОДИМИРОВІ
довголітній педагог Українського Музичного Інституту у Львові і на чужині.

ЗАУПОКІЙНІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю, 27-го грудня 1968 року о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні Литвина, 801 Springfield Avenue в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН відбудеться з церкви св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. о год. 9-ій ранку в суботу, 28-го грудня 1968 р. на цвинтар у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Горем прибиті:

ІРИНЕЙ ЮРІЙ — син
СОФІЯ — синова
ВЛОДЗЬО, ЮРЧИК і ОРЕСТ — внуки

УПРАВА КРУГЛОГО СТОЛА В НЮ ЙОРКУ
повідомляє в смутку про ненадійну смерть в дні 25-го грудня 1968 року
Члена й кол. Голови Клюбу

✝

ВАЛЕНТИНА ЯКОВЛЕВИЧА НОВИЦЬКОГО

громадського та політичного діяча
і висловлює Родині Покійного своє глибоке співчуття.

Членів Клюбу просить Управа взяти участь в похороні сл. п. Валентина Новицького, що відбудеться в суботу, 28-го грудня ц. р. з Катедри св. Володимира при 160 Вест 82-га стріт в Ню Йорку о 10-ій годині ранку і потім на Український Православний Цвинтар у Бавнд Брук, Н. Дж.

✝

Ділимося сумною вісткою, що після короткої але тяжкої недуги на 54-му році свого трудолюбивого життя 25-го грудня 1968 року помер

ВАЛЕНТИН ЯКОВЛЕВИЧ
НОВИЦЬКИЙ

замешкалий в Квінс, Ню Йорк.

ПАНАХИДИ відбудуться в четвер, 26-го і п'ятницю, 27-го грудня ц. р. о год. 8-ій вечора в погребовому закладі Romanelli Chapel F.H., 114-30 Rockaway Blvd., Ozone Park, N.Y.

ПОХОРОН в суботу, 28-го грудня 1968 року о 10-ій годині ранку в Катедрі Св. Володимира, 160 West 82nd Street, New York, N.Y. Після похоронних відправ в Катедрі, Тіло спочине на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Ню Джерзі. Похороном завідує п. Петро Ярема.

За молитви і співчуття, щиро дякують горем прибиті:

дружина — АНАСТАЗІЯ
донька — ОЛЕНА з мужем ІГОРЕМ ЗАМ'ЯТИМ
донька — ОЛЬГА з мужем ЛЕОНІДОМ ГРОБУЛЬ
Внуки і Родина в Краю.

ВІЧНИЙ СПОКІЙ ДРУЖЕ!

✝

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 22-го грудня 1968 року відійшла у Вічність, по довгій недузі на 71-му році життя

бл. п.
МАГДАЛИНА ВАРИНИЦЯ
з дому БЕРЕЗА

Покійна була уроджена в Австрії, прибула до Америки тому 55 років і замешкала в Коговз, Н.Й. Належала до парохії св. Петра і Павла і була членкою Сестрицтва Непорочного Зачаття.

ПОХОРОН в середу, 25-го грудня 1968 р. о год. 8:30 ранку з похоронного заведення Горскі, а потім з церкви св. ап. Петра і Павла на цвинтар св. ап. Петра і Павла.

В глибокому смутку:

донька — Н. БАРМА
син — Н. ВАРИНИЦЯ з дітьми

✝

Ділимося сумною вісткою, що дня 20-го грудня 1968 року по довгій і тяжкій недузі, помер наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.
ОЛЕКСАНДЕР ТАБАКА

уроджений 25-го лютого 1891 р. в Журавні, б. булавний старшина, десятник УГА, учасник Трикутника Смерти та Зимового Походу, до війни замешкалий в Стрию.

ПОХОРОН відбувся 21-го грудня 1968 р. в Аделяйді, Австралія.

Горем прибиті:

КАРОЛИНА — дружина
СТЕФАН і УРШУЛЯ — син і синова
СОФІЯ і БОГДАН КОМАРНИЦЬКИЙ — дочка і зять
МУСЯ і БОГДАН ЯРОШ — внучка з мужем
ГЕНЬО — правнук
Рідня в Америці і Україні

✝

Ділимося сумною вісткою з Українським Громадянством, що в п'ятницю, 20-го грудня 1968 року ненадійно покинув нашу громаду відійшовши у Вічність, наш Дорогий Довголітній Товариш Праці — Актор Українських Театрів

ІВАН САМОКІШИН

на п'ятдесят четвертому році життя.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися у вівторок, 24-го грудня 1968 р., а Тлінні Останки похоронено на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Замість квітів на могилу складаємо на фонд Церкви-Музею в Бавнд Бруку, Н. Дж. суму 80.00 долярів.

УКРАЇНСЬКІ АКТОРИ з ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

✝

З жалем і сумом повідомляємо Українську Спільноту і всіх Товаришів Акторів про невіджалувану втрату, ненадійний відхід у Вічність нашого заслуженого Товариша Праці, Актора і Співака, Співробітника „Театру в П'ятницю" від першої вистави

ІВАНА САМОКІШИНА

який в повні сил і можливостей несподівано помер на 54-му році життя в Трентоні, Н. Дж.

•

Спи спокійно Дорогий Друже, хай присниться Тобі Твоя Зелена Верховина!

УПРАВА І ПРАЦІВНИКИ „ТЕАТРУ у П'ЯТНИЦЮ" у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Замість квітів на свіжу могилу нашого Найдорожчого БРАТА
МИКОЛИ ФЕНЧИНСЬКОГО
зложили 25.00 долярів на Катедру Св. Софії в Римі

Роман ФЕНЧИНСЬКИЙ з Родиною

ЗВІДОМЛЕННЯ
КОМІСІЇ ЛІТЕРАТУРНО-ДОПОМОГОВОГО ФОНДУ О.У.П. „СЛОВО" ЗА 1968 РІК

Протягом 1968 року, на потреби ЛДФонду, склали свої пожертви такі друзі, прихильники і добродії української вільної літератури: д-р Володимир Возняк, Н. Риджвілл, Огайо — 100 дол., та Олександер Зозуля, Дітройт, на підписні листи чч. 321, 324, 325 і 375 — 100 дол.; Юрій Коломиєць, Чикаґо, на підставі лист чч. 206-207 — 16 дол.; панство М. і М. Ливанисів, Риджфілд Парк, Н. Дж. — 40 дол.; Оксана Соловей, Ст. Пол — 30 дол.; д-р Ольга і Богдан Фараонів, Трентон, арх. Я. А. Корсунський, Мінеаполіс, Левко Майстренко, Бруклин (замість квітів на могилу сл. п. д-ра Зіновія Штокалка), Ніна й Олекса Булавицькі, Ст. Пол, В. Гайдарівський (в пам'ять Аполлона Трембовецького), д-р Анатолій Лисий, Міннеаполіс — по 25 дол.; Ганна і Василь Шерей, Ню Йорк, Юлія і Володимир Анастас, Ст. Пол, Союз Українок Америки, 44 Відділ, Філядельфія — по 20 дол.; Леонід Гусак, Натлі, Н. Дж., Степан Костик, Наяк, Н.Й., М. Хархаліс, Торонто, Канада, панство Людмила й Ілля Демиденки (замість квітів на могилу сл. пам. Олекси Кобця-Воронина) — по 10 дол. Пожертви нижче 10-ти долярів склали: Галина Рябокінь, Катерина Филипович, д-р Іван Кмета, д-р П. Попадюк, Гр. Тригула і В. Гноєвий — 35 дол. Разом складено 601 доляр.

Недавно надійшла ще одна щедра пожертва, а саме: інж. Мирон Лепкалюк, керівник проєкційно-інженерської фірми в Ню Йорку, пожертвував ЛДФондові частину накладу останньої книги сеньйора наших письменників, сл. п. Михайла Ломацького „Із гір Карпат", що її видано коштом інж. М. Лепкалюка. Рекомендуємо нашому членству і прихильникам набувати цю книгу в книгарні „Арка", 49 Е. 7-ма вулиця в Ню Йорку.

Всім ВШ., Жертводавцям Комісія УЛФонду О.У.П. „Слово" висловлює щиру подяку.

Останніми часами, у зв'язку з різними політичними подіями в світі, допомогова акція Літературно-Допомогового Фонду вийшла далеко за межі Америки. Виникли нові потреби допомоги українським письменникам, їх родинам, сиротам по померлих, хорим. Тому Комісія ЛДФонду від імени всього колективу Об'єднання Українських Письменників „Слово" знову звертається до всіх людей доброї волі з проханням прийти з своїми щедрими пожертвами. Збірка на ЛДФонд не є одноразовою, а постійною щорічною акцією. Пожертви на ЛДФонд жертводавці можуть відтягати з своїх податкових сум, бо ОУП „Слово" з цього року є зачартерованою культурно-допомоговою організацією.

Як досі, так і надалі всі пожертви просимо висилати безпосередньо на окремий рахунок ЛДФонду ч. 3727 при українській кредитовій кооперативі „Самопоміч" у Ню Йорку на адресу: Selfreliance (N.Y.), Federal Credit Union, 98 Second Avenue, New York, N.Y. 10003. Чеки чи „моні ордери" виписувати на Selfreliance (N.Y.), F.C.U. Acct. No. 3727.

За Літературно-Допомоговий Фонд О.У.П. „Слово": *С. Гординський*, голова; *М. Понеділок*, заступник; *Ів. Керницький*, фін. секр.

Осередок „Гуцульщина" влаштував вечір для відзначення 50-ліття збройних сил

Ню Йорк. — В залі Товариства Католицьких Ветеранів в Ню Йорку — Осередок „Гуцульщина" в Ню Йорку влаштував 8 грудня ц. р. пне слово виголосив хорун. С. Федюк, а спогад УСС-а О. Зіня про участь Гуцульської Сотні в листопадових боях у Львові 1918 року, відчитав ред І. Дурбак. З черги сот. З. Стефанів подав тло розвою політичних подій в Україні, в якому то часі постав і діяв Гуцульський Курінь. Д-р Д. Богачевський поділився з авдиторією своїми спогадами про дії Гуцульського Куреня на Придніпрянщині, в яких він сам брав активну участь. На закінчення інж. Р. Кобринський зібрав провідні думки виголошених на цьому Вечорі доповідей та спогадів і подав перебіг складного політичного процесу, серед якого створився акт Першого Листопада, що своїми діями охопив цілу Східню Галичину. З нагоди цього Урочистого Вечора відправлено в Церкві св. Юра панахиду за поляглих учасників Гуцульського Куреня та за сл. п. письменника Гуцульщини М. Ломацького, в сороковий день від дня його смерти. В залі, де відбувся цей Вечір, влаштовано виставку літератури про Гуцульщину, про Гуцульський Курінь та численний збір знимок і документів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНЦІ ВИСТУПАЛИ НА КОНЦЕРТІ КОЛЯДОК БІЛЯ РАТУШІ В ТОРОНТІ

Торонто. — Заходами Громадської Ради Народного Мистецтва в Різдвяний час відбуваються виступи різних народних хорів перед міською ратушею. Цього року в тих концертах колядок від українців виступали: увечорі 18 грудня Дівочий хор Курсів Українознавства св. Миколая, під дириґуванням Квітки Зорич-Кондрацької, та 20 грудня — Хор молоді української православної церкви, під дириґуванням п. Нестора Олійника. Народні Різдвяні концерти користуються великою популярністю серед населення міста.

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ СКЛАЛИ 2 335 ДОЛ. НА ЗАКУП КНИЖОК ДЛЯ ДІТЕЙ

Торонто. — Від вересня 1967 р. до вересня 1968 р. українці в Канаді пожертвували 2 335 дол. на Фонд закупу й пересилки української дитячої літератури для дітей у країнах з низьким життьовим рівнем. За той же час українці в ЗСА склали несповна 500 дол., про що повідомлено в бюлетені ОПДЛ „Ми і наші діти" ч. 6 з 1968 р. Сотні книжок для дітей уже розіслано з рамени ОПДЛ до Польщі, Югославії, Бразилії й ін. країн ще перед Різдвяними святами.

Хор „Дніпро" виступить в телевізії у Клівленді

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ній виставі — цим разом н[а] другому кінці світа, у краї[ні] сходячого сонця. У 1968 [р.] хор був запрошений д[о] участи в Інтернаціональні[й] Виставі Гемісфер ,але з при[чин] від хору незалежних за[прошення] прошення не прийнято.

Дня 9 лютого 1969 р., н[а] запрошення святочного ко[мітету], хор „Дніпро" вист[у]пить у Дітройті з власним концертом з нагоди святкувань 22 січня — Незалежности і Соборности Української Народної Республіки.

Дириґент хору — маестр[о] Євген О .Садовський, яки[й] є рівночасно учителем у парохіяльній школі і провадить церковний хор при парохії св. Йосафата у Пармі знайшов час та підготови[в] ще інші імпрези на святочн[і] Різдвяні дні.

29-го грудня 1968 р. в неділю о 8-ій годині ранку парох Парми о. декан А. Улицький відправить Службу Божу яку передаватиме телевізійна станція W.J.W. — канал 8. Співатиме парохіяльний хор під дириґентурою Євгена О. Садовського. Пояснення в англійській мові даватиме о. Іван Бекич. В неділю 5 січня 1969 р. о год. 3. 30 по полудні у великій залі нової парохіяльної Середньої Школи у Пармі відбудеться різдвяна святочна програма при участи шкільної дітвори і хору „Дніпро". І знову ж цей самий дириґент, маестро Є. О. Садовський, підготовив зі шкільними дітьми і поставить на сцені дівочу оперету Л. Полтави та В. Овчаренка—„Лісова Царівна". У другій частині хор „Дніпро" відспіває декілька коляд і щедрівок.

Відтак 25 січня 1969 року „Дніпро" влаштовує свій Новорічний Баль, який відбудеться у Готелі Carter Crystal-Ballroom з презентацією дебютанток. Якщо судити з минулорічних виступів хору у телевізії, то концерт слухають і приглядаються наші співгромадяни не-українського походження. Це ще один маленький причинок поширення української правди. Хоч би і при найменших зусиллях, але зі здоровим розсудком і при добрій волі — кожний на своєму властивому місці — міг би багато зробити для нашої спільної Великої Справи і країни, яку ми були змушені залишити!

Омелян Макогін
(Пресовий референт хору)

Посмертні згадки

Марію і Ольгу. Похорон відбувся 12-го грудня 1968 року з катедри св. о. Миколая. Тлінні Останки спочивають на цвинтарі св. о. Миколая. —

Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

МИХАЙЛО НАБЕРЕЖНИЙ, член Б-ва св. І. Хрестителя — 230 Відд. в Йонґстави, Огайо, помер 2 жовтня 1968 року. Нар. 15 серпня 1897 р. в с. Завуж, пов. Лісько, Галичина. До Америки прибув в 1914 р. і був довгі роки членом 230 Відд. Залишив у смутку дружину Анастасію, 2 синів: Миколу і Івана, 5 замужних доньок. Похорон відбувся 10 жовтня 1968 р. з похоронного заведення до церкви Пресв. Тройці, де монс. Л. Адам'як відправив Сл. Божу, а опісля Тлінні Останки похоронено на цвинтарі Кальварія.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Ліщак, секр

МИХАЙЛО МУЩИНСЬКИЙ, член Б-ва св. Ів. Хрестителя — 230 Відд. УНСоюзу в Янґставні, Огайо, помер 12 грудня 1968 р. на 74 р. життя. Покійний нар. 11 листопада 1894 р. в с. Брикуля, пов. Теребовля, Зах. Україна. До Америки приїхав в 1913 р. Покійний був активним в громадському житті та був головою 230-го Відд. (10 р.), був членом УККА, хору Пресв. Тройці, місцевої Церкви і був активним рідношкільним діячем. Полишив в глибокому смутку дружину Емілію, 4 зам. доньки: Фріду, Ірину, Доротею, Іванну. Похорон відбувся 16-го грудня 1968 р. з церкви Пресв. Тройці де була відправлена Заупокійна Сл. Божа, а відтак Тлінні Останки перевезено на Вічний Спочинок на цвинтар Кальварія.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

рисъкевич, рек. секр.